

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ**

**ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ
1992 – 93**

ΑΘΗΝΑ 1992

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Σ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ - Σ. ΠΑΠΑΔΑΜΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.

ΙΩΑΝ. ΘΕΟΛΟΓΟΥ 80 ΖΩΓΡΑΦΟΥ, ΤΗΛ. 77.10.548 - 77.02.033, FAX: 77.10.581

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ	5
1. Αποστολή των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων	
2. Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Αθηνών	6
3. Χρησιμότητα του Οδηγού Σπουδών	7
II. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	8
1. Όργανα του τμήματος	8
2. Τομείς	9
III. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	11
1. Εκλεγμένη Διοίκηση	11
2. Προσωπικό Γραμματείας	11
3. Προσωπικό ΔΕΠ του Τμήματος	11
4. Άλλοι διδάσκοντες	12
5. Αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί	12
IV. ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	13
1. Νομικό καθεστώς	13
2. Οργάνωση σπουδών	17
3. Υποχρεώσεις των φοιτητών	18
4. Τρόπος υπολογισμού του βαθμού του πτυχίου	21
V. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	22
1. Ανάπτυξη ενδεικτικού Προγράμματος	24
2. Ενδεικτικό Πρόγραμμα μαθημάτων 1992-1993	30
3. Αντιστοιχίες μαθημάτων έτους 1992-1993 με μαθήματα προηγούμενων ετών	38

VI. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ 1992-93	44
VII. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	68
1. Διδακτικές και εξεταστικές περιόδους, καθώς και οι επίσημες αργίες κατά το πανεπιστημιακό έτος 1992-93	68
2. Ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων	69
3. Προγράμματα εξετάσεων	69
4. Χώροι	69

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Αποστολή των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

«1. Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες· η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Η ακαδημαϊκή ελευθερία και η ελευθερία της διδασκαλίας δεν απαλλάσσουν από το καθήκον της υπακοής στο Σύνταγμα.

2. Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους και έχει σκοπό την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων, την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης και τη διάπλασή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες.

3. Τα έτη υποχρεωτικής φοίτησης δεν μπορεί να είναι λιγότερα από εννέα.

4. Όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδείας, σε όλες τις βαθμίδες της, στα κρατικά εκπαιδευτήρια. Το Κράτος ενισχύει τους σπουδαστές που διακρίνονται, καθώς και αυτούς που έχουν ανάγκη από βοήθεια ή ειδική προστασία, ανάλογα με τις ικανότητές τους.

5. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους, έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους. Συγχώνευση ή κατάτμηση ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων μπορεί να γίνει και κατά παρέκκλιση από κάθε αντίθετη διάταξη, όπως νόμος ορίζει. Ειδικός νόμος ορίζει όσα αφορούν τους φοιτητικούς συλλόγους και τη συμμετοχή των σπουδαστών σ' αυτούς.

6. Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί. Το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό τους επιτελεί επίσης δημόσιο λειτουργήμα με τις προϋποθέσεις που νόμος ορίζει. Τα σχετικά με την κατάσταση όλων αυτών των προσώπων καθορίζονται από τους οργανισμούς των οικείων ιδρυμάτων. (...)

7. Η επαγγελματική και κάθε άλλη ειδική εκπαίδευση παρέχεται από το Κράτος και με σχολές ανώτερης βαθμίδας για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο από τρία χρόνια, όπως προβλέπεται ειδικότερα από το νόμο, που ορίζει και τα επαγγελματικά δικαιώματα όσων αποφοιτούν από τις σχολές αυτές.

8. Νόμος ορίζει τις προϋποθέσεις και τους όρους χορήγησης άδειας για την ίδρυση και λειτουργία εκπαιδευτηρίων που δεν ανήκουν στο

Κράτος, τα σχετικά με την εποπτεία που ασκείται πάνω σ' αυτά, καθώς και την υπηρεσιακή κατάσταση του διδακτικού προσωπικού τους.

Η σύσταση ανώτατων σχολών από ιδιώτες απαγορεύεται. (...) »

(Αποσπάσματα από το άρθρο 16 του Συντάγματος)

«1. Το Κράτος έχει την υποχρέωση να παρέχει την ανώτατη εκπαίδευση σε κάθε έλληνα πολίτη που το επιθυμεί, μέσα από τις διαδικασίες που ορίζονται κάθε φορά από το νόμο.

2. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), που έχουν ως αποστολή:

ι) Να παράγουν και να μεταδίδουν τη γνώση με την έρευνα και τη διδασκαλία και να καλλιεργούν τις τέχνες.

ιι) Να συντείνουν στη διαμόρφωση υπεύθυνων ανθρώπων με επιστημονική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική συνείδηση και να παρέχουν τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία.

ιιι) Να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών του τόπου.

3. Στα πλαίσια της αποστολής τους τα Α.Ε.Ι. οφείλουν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση της ανάγκης για συνεχιζόμενη εκπαίδευση και διαρκή επιμόρφωση του λαού».

(Άρθρο 1 του νόμου 1268/82)

2. Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Αθηνών

Τα πρώτα πανεπιστημιακά Παιδαγωγικά Τμήματα ιδρύθηκαν με τον νόμο 1268/82, παρ. 46, στα Πάνεπιστήμια Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πατρών, Ιωαννίνων, Θράκης και Κρήτης. Αλλά η οργάνωση και η έναρξη της λειτουργίας τους πραγματοποιήθηκαν σταδιακά, αρχίζοντας από το έτος 1984-1985. Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Αθηνών άρχισε να λειτουργεί το 1987-88 και οι πρώτοι φοιτητές του αποφοίτησαν το 1991.

Η οργάνωση και η λειτουργία των Παιδαγωγικών Τμημάτων διέπεται από το Π.Δ. 320/83 και τον ν. 1268/82.

"Τα Παιδαγωγικά Τμήματα έχουν στα πλαίσια του άρθρου 1 παρ. 2 του Ν. 1268/82 ειδικότερα ως αποστολή:

α) Να καλλιεργούν και να προάγουν τις Παιδαγωγικές Επιστήμες με την ακαδημαϊκή και την εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα.

β) Να παρέχουν στους πτυχιούχους τους τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

γ) Να συμβάλλουν στην εξύψωση του επιπέδου και στην κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών της Εκπαίδευσης σε ό,τι αφορά σε ζητήματα Παιδαγωγικής.

δ) Να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση και επίλυση παιδαγωγικών προβλημάτων εν γένει" (άρθρο 2 του Π.Δ. 320/83).

"1. Τα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης και τα Παιδαγωγικά Τμήματα Νηπιαγωγών χορηγούν αντίστοιχα πτυχία, τα οποία παρέχουν στους κατόχους τους τη δυνατότητα να διορίζονται ως εκπαιδευτικοί λειτουργοί σε σχολεία δημοτικής εκπαίδευσης και σε νηπιαγωγεία αντίστοιχα.

2. Τα σχετικά με το πρόγραμμα και τον κανονισμό σπουδών, καθώς και τα σχετικά με τις μεταπτυχιακές σπουδές, καθορίζονται με βάση τις ισχύουσες για τα αντίστοιχα ΑΕΙ διατάξεις. Ο ελάχιστος αριθμός εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου είναι οκτώ" (άρθρο 3 του Π.Δ. 320/83).

3. Χρησιμότητα του Οδηγού Σπουδών

Ο Οδηγός Σπουδών είναι χρήσιμος σε όλους τους συντελεστές της εκπαιδευτικής διαδικασίας που διεξάγεται στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών και ιδιαίτερα στους νεοεισερχόμενους στο Τμήμα φοιτητές και φοιτήτριες.

Επισημαίνεται ότι η συνοπτική παρουσίαση του περιεχομένου των μαθημάτων διευκολύνει τις επιλογές στη διαμόρφωση των ατομικών προγραμμάτων, αλλά δεν μπορεί να αντικαταστήσει την προσωπική επαφή με τους διδάσκοντες.

Το Πρόγραμμα Σπουδών αναθεωρήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 1268/82, μέσα από συλλογικές διαδικασίες που διήρκεσαν αρκετούς μήνες. Στην τελική του μορφή, επικυρώθηκε στη Γενική Συνέλευση του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της 26ης Μαΐου 1992.

II. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

1. Όργανα του Τμήματος

Η βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα είναι το *Τμήμα*, το οποίο καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης και χορηγεί ενιαίο πτυχίο, το οποίο όμως μπορεί να έχει κατευθύνσεις ή ειδιεύσεις. Τμήματα τα οποία αντιστοιχούν σε συγγενείς επιστήμες συγκροτούν μια *Σχολή*. Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών λειτουργεί ως αυτοτελές Τμήμα και όχι ως Σχολή.

Τα όργανα Διοικήσεως του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών, σύμφωνα με το νόμο 1268/82, είναι : η *Γενική Συνέλευση* (Γ.Σ.) και ο *Πρόεδρος* με τον *Αναπληρωτή* του (η θέση του Αναπληρωτή Προέδρου θεσμοθετήθηκε με το ν. 1566/85). Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος αναπληρώνει τον Πρόεδρο, όταν αυτός λείπει, απουσιάζει ή κωλύεται.

Η Γενική Συνέλευση συγκροτείται από όλα τα μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) όλων των βαθμίδων (δηλ. Καθηγητές, Αναπληρωτές Καθηγητές, Επίκουρους Καθηγητές και Λέκτορες), και από φοιτητές, οι οποίοι συμμετέχουν σε ποσοστό 50% των μελών Δ.Ε.Π.

Η Γενική Συνέλευση ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπει ο ν. 1268/82 (αρ. 8, παρ. 2ε). Σε γενικές γραμμές αποφασίζει για θέματα, όπως είναι το πρόγραμμα σπουδών και ο κανονισμός σπουδών, οι αναθέσεις διδασκαλίας, τα συγγράμματα, η κατανομή πιστώσεων, προκηρύξεις κενών θέσεων μελών Δ.Ε.Π., και για κάθε άλλο θέμα που μπορεί να απασχολήσει το Τμήμα.

Ο Πρόεδρος συγκαλεί τη Γ.Σ., καταρτίζει την ημερήσια διάταξή της και προεδρεύει στις εργασίες της. Εισηγείται στη Γ.Σ. για τα διάφορα θέματα της αρμοδιότητάς της, τηρεί μητρώα επιστημονικής δραστηριότητας κάθε μέλους του Δ.Ε.Π., μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Γ.Σ., συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη και διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων και προΐσταται των υπηρεσιών του Τμήματος.

Το ανώτερο συλλογικό όργανο του Πανεπιστημίου είναι η *Σύγκλητος*. Στη Σύγκλητο συμμετέχουν δύο εκλεγμένοι εκπρόσωποι του Τμήματος: ένα μέλος του Δ.Ε.Π., που εκλέγεται (μαζί με τον αναπληρωτή του) από το σύνολο των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος και ένας εκπρόσωπος των φοιτητών.

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, ως σχετικά νεοσύστατο, δεν έχει *Ειδικούς Μεταπτυχιακούς Υποτρόφους* (Ε.Μ.Υ.) ούτε *Ειδικό*

Διοικητικό Τεχνικό Προσωπικό (Ε.Δ.Τ.Π.). Η σύνθεσή του δεν απαιτεί τη λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Τομείς

Το σχετικά νεοσύστατο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Αθηνών δεν διαιρείται ακόμα σε Τομείς.

Ο ν. 1268/82 (άρθρο 6), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα, ιδιαίτερα με τον ν. 1404/83 (άρθρο 48), προβλέπει:

«Το Τμήμα αποτελεί τη βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα και καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης. Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος οδηγεί σ' ένα ενιαίο πτυχίο.

Με Π.Δ. που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ύστερα από γνώμη της Γενικής Συνέλευσης του αντίστοιχου Τμήματος και του Σ.Α.Π. είναι δυνατό να καθορίζονται κατευθύνσεις ή ειδικεύσεις του ενιαίου πτυχίου που χορηγεί ένα Τμήμα.»

«Τα Τμήματα διαιρούνται σε Τομείς. Ο Τομέας συντονίζει τη διδασκαλία μέρους του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο πεδίο της επιστήμης».

«Με Π.Δ. που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από γνώμη του Σ.Α.Π. και των Συγκλήτων των οικείων Α.Ε.Ι. μπορεί να ιδρύνονται, να καταργούνται, να συγχωνεύονται, να κατατέμνονται ή να μετονομάζονται, Α.Ε.Ι., Σχολές ή Τμήματα:

ι) Όταν είναι αναγκαίο για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων κοινωνικών αναγκών για την περιφερειακή ανάπτυξη και αποκέντρωση της ανώτατης παιδείας ή για την καλλιέργεια νέων επιστημονικών και τεχνικών πεδίων ή πεδίων διεπιστημονικού χαρακτήρα που κρίνονται απαραίτητα για την οικονομικοκοινωνική ανάπτυξη της χώρας και δεν καλύπτονται με επάρκεια από τα Α.Ε.Ι., Σχολές ή Τμήματα που λειτουργούν.

ιι) Όταν το επιβάλλει ο δυσανάλογα μεγάλος αριθμός φοιτητών ανά μέλος του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού ενός Α.Ε.Ι., μιας Σχολής ή ενός Τμήματος.

ιιι) Όταν η λειτουργία μεμονωμένων Α.Ε.Ι., Σχολών ή Τμημάτων δεν δικαιολογείται επιστημονικά και δυσχεραίνει την έρευνα και τη διδασκαλία στα αντίστοιχα γνωστικά πεδία».

«Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, που ο αριθμός των μελών του Δ.Ε.Π. και το γνωστικό πεδίο του Τμήματος δεν επιτρέπει τη διαίρεσή του σε Τομείς, δεν απαιτείται η διαίρεση του Τμήματος σε Τομείς. Στην περίπτωση αυτή οι προβλεπόμενες από το νόμο αυτό αρμοδιότητες του Τομέα ανήκουν στο Τμήμα

Η σύσταση, συγχώνευση, κατάτμηση, κατάργηση των Τομέων γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μετά από γνώμη της Γ.Σ. του αντίστοιχου Τμήματος. Αμέσως μετά τη σύστασή τους, η Γ.Σ. Τμήματος αποφασίζει για την κατανομή του υπηρετούντος προσωπικού, καθώς

και των Εργαστηρίων, Σπουδαστηρίων, Κλινικών και λοιπών μονάδων στους Τομείς, ή και για τη διατήρηση των Εργαστηρίων, Σπουδαστηρίων, Κλινικών και λοιπών μονάδων στο Τμήμα.

Με την ίδια διαδικασία αλλάζει η ονομασία ενός Τομέα και τροποποιείται το γνωστικό του αντικείμενο ενώ με απόφαση της Γ.Σ. Τμήματος μπορεί να αλλάξει Τομέα ένα μέλος προσωπικού».

III. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

1. Εκλεγμένη Διοίκηση

Πρόεδρος: Γιάννης Παπακώστας, Καθηγητής

Αναπληρωτής Πρόεδρος : Μαρία Ηλιού, Καθηγήτρια

Εκπρόσωπος Ε.Μ.Υ.: –

Εκπρόσωποι φοιτητών : Ρούλα Βαγενά, Αλεξάνδρα Γεωργοπούλου, Ευανθία Διαμάντη, Αγγελική Λούγαρη, Βασιλική Μιχαλοπούλου, Βάνα Νάστου, Νάντια Ντίνη, Μένη Παπουτσή. –

Εκπρόσωπος Ε.Δ.Τ.Π. : –

Εκπρόσωπος Δ.Ε.Π. στη Σύγκλητο: Μαρία Ηλιού, Καθηγήτρια

Αναπληρωτής εκπροσώπου Δ.Ε.Π. στη Σύγκλητο: Άννα Φραγκουδάκη, Καθηγήτρια.

Εκπρόσωπος φοιτητών στη Σύγκλητο:

2. Προσωπικό Γραμματείας

Γραμματέας: Ευδοκία Παπαρούνα, από 1/9/92 — 19/10/92

— από 19/10. (τηλ. 36.27.277)

Ανδριανή Χαρλαύτη

Θέμις Ζυγούρη – Αναστασιάδου

Ευγενία Γεωργίου

Αθανασία Χαλαζωνίτη

3. Προσωπικό Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Καθηγητές

Γιάννης Παπακώστας

Μαρία Ηλιού

Μαρία Λάσκου - Νασιάκου

Άννα Φραγκουδάκη

Αναπληρωτές Καθηγητές

Θάλεια Δραγώνα

Όλγα Πανοπούλου – Μαράτου

Επίκουροι Καθηγητές

Ευγενία Κουτσουβάνου

Απόστολος Παπαϊωάννου

Λουίζα Κακίση – Παναγοπούλου
 Μαρία Μαλικιώση – Λοϊζου
 Λέλα Γώγου

Λέκτορες

Ευγενία Φλογαΐτη
 Αθηνά Ζώνιου – Σιδέρη
 Αλεξάνδρα Κορωναίου
 Δήμητρα Κουτσούκη

4. Άλλοι διδάσκοντες

Νέλλη Ασκούνη
 Βασίλης Γιαλαμάς
 Αλέξης Δημαράς
 Άλκηστις Κοντογιάννη
 Μαρία Κυνηγού – Φλάμπουρα
 Γεώργιος Μαλαφής
 Σοφία – Ελένη Ντολιοπούλου
 Παναγιώτης Παπακωνσταντίνου
 Γεώργιος Σιγάλας

5. Αποσπασμένοι Εκπαιδευτικοί

Παρασκευή Αναστασίου
 Ιωάννα Ανδριανοπούλου
 Παναγιώτα Αρβανίτη
 Αγγελική Βοζίκη
 Καλλιόπη Σαρλικιώτη-Γεωργίου
 Αικατερίνη Γκουργκούτα
 Αικατερίνη Κεδράκα
 Βασιλική Κωνσταντίνου
 Ελένη Μαρκάκη
 Παγώνα Μερίκου
 Κασσάνδρα Μπαφαλούκου
 Σταυρούλα Παπαδημητρίου
 Αικατερίνη Παπακωνσταντίνου
 Σοφία Πεταλά
 Ευαγγελία Ραμπάνη
 Ειρήνη Σιόντη
 Έλλη Σπανού
 Βαρβάρα Χατζηνικήτα
 Αναστασία Χύτη
 Γεωργία Ψαρρά

ΙV. ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

1. Νομικό καθεστώς

α) Πρόγραμμα σπουδών

«1. Το Πρόγραμμα Σπουδών περιέχει τους τίτλους των υποχρεωτικών και των κατ' επιλογή υποχρεωτικών μαθημάτων, το περιεχόμενό τους, τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους, στις οποίες περιλαμβάνεται το κάθε μορφής επιτελούμενο διδακτικό έργο, και τη χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση των μαθημάτων.

2. Το Πρόγραμμα Σπουδών προσαρμόζεται στον ελάχιστο δυνατό αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου, ο οποίος καθορίζεται για κάθε πτυχίο με Π.Δ. που εκδίδεται μετά από γνώμη του Σ.Α.Π.* και των Σχολών και δεν μπορεί να είναι μικρότερος από οκτώ.

3. Κάθε εξαμηνιαίο μάθημα περιλαμβάνει έναν αριθμό «διδακτικών μονάδων» (δ.μ.). Η δ.μ. αντιστοιχεί σε μια εβδομαδιαία ώρα διδασκαλίας επί ένα εξάμηνο προκειμένου περί αυτοτελούς διδασκαλίας μαθήματος και σε μια μέχρι τρεις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας ή εξάσκησης επί ένα εξάμηνο για το υπόλοιπο εκπαιδευτικό έργο, σύμφωνα με σχετική απόφαση της Γ.Σ. Τμήματος. Στο Πρόγραμμα Σπουδών περιέχεται και ο ελάχιστος αριθμός δ.μ. που απαιτείται για τη λήψη του πτυχίου.

4. Η κατανομή των εξαμηνιαίων μαθημάτων σε εξάμηνα είναι ενδεικτική και όχι υποχρεωτική για τους φοιτητές. Ανταποκρίνεται πάντως σε συνθήκες κανονικής φοίτησης, προσαρμοσμένης στον ελάχιστο δυνατό αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου και στην αλληλουχία των προαπαιτούμενων και των εξαρτημένων από προαπαιτούμενα μαθήματα.

5. Τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα καλύπτουν τουλάχιστο το 1/4 του Προγράμματος Σπουδών.

6. Αρμόδια για την κατάρτιση του Προγράμματος Σπουδών είναι η Γ.Σ. Τμήματος. Το Πρόγραμμα Σπουδών αναθεωρείται κάθε Απρίλιο. Ο Πρόεδρος του Τμήματος συγκροτεί Επιτροπή Προγράμματος από μέλη της Γενικής Συνελεύσεως του Τμήματος με ετήσια θητεία, η οποία υποβάλλει σχετική εισήγηση στη Γ.Σ. Τμήματος, αφού προηγουμένως κωδικοποιήσει τις προτάσεις των Τομέων.

* Σ.Α.Π.: Συμβούλιο Ανώτατης Παιδείας.

7. Η απόφαση της Γ.Σ. Τμήματος για το Πρόγραμμα Σπουδών κοινοποιείται στον Κοσμήτορα και στην Ε.Α.Γ.Ε.* και δημοσιεύεται στον Οδηγό Σπουδών της Σχολής και του Τμήματος.

8. Στα προγράμματα σπουδών ενός Τμήματος μπορούν να περιλαμβάνονται και μαθήματα που ανήκουν στο γνωστικό πεδίο Τομέα άλλων Τμημάτων της ίδιας ή άλλης Σχολής. Στην περίπτωση αυτή η ανάθεση διδακτικού έργου σε μέλη του Δ.Ε.Π. του Τομέα αυτού γίνεται με απόφαση της Κοσμητείας ή του Πρυτανικού Συμβουλίου αντίστοιχα μετά από πρόταση των αντίστοιχων Τμημάτων ή Σχολών.

9. Η Γ.Σ. Τμήματος μπορεί να αντικαταστήσει μέρος των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων των τελευταίων δύο εξαμήνων πριν από το πτυχίο με ισότιμα προγράμματα εφαρμογών στο γνωστικό πεδίο του Τμήματος σε σύνδεση με την παραγωγική διαδικασία, τα οποία μπορούν να επιλέγουν οι φοιτητές στη θέση των μαθημάτων αυτών.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από γνώμη του Σ.Α.Π. και των Τμημάτων καθορίζονται οι λεπτομέρειες της οργάνωσης των προγραμμάτων αυτών, οι όροι της απασχόλησης των φοιτητών και της ενδεχόμενης αμοιβής τους, καθώς και οι μορφές συνεργασίας στα πλαίσια των προγραμμάτων αυτών με τους φορείς που μετέχουν στο Σ.Α.Π.

10. Για όλα τα μαθήματα του προγράμματος Σπουδών καθορίζεται ο Τομέας που έχει αρμοδιότητα για τη διδασκαλία τους. Τα μαθήματα αυτά μπορούν να διδάσκονται από όλα τα μέλη του Δ.Ε.Π. του Τμήματος.

11. Σε περίπτωση μαθήματος που διδάσκεται σε μεγάλα ακροατήρια επιδιώκεται η διαίρεση της αντίστοιχης τάξης σε τμήματα με μικρό αριθμό φοιτητών και η ανάθεση διδασκαλίας του μαθήματος για κάθε τμήμα σε ένα μέλος του Δ.Ε.Π. του αντίστοιχου τομέα. Τα μέλη του Δ.Ε.Π. που παίρνουν τέτοια ανάθεση, συγκροτούν την Επιτροπή του Μαθήματος με συντονιστή μέλος του Δ.Ε.Π. που κατέχει την ανώτατη βαθμίδα. Η Επιτροπή του Μαθήματος συντονίζει την ομοιομορφία διδασκαλίας, ως προς το περιεχόμενο και την έκταση της διδακτέας ύλης, των ασκήσεων και των εξετάσεων.

12 α) Με απόφαση της Συγκλήτου είναι δυνατή η οργάνωση διασχολικών προγραμμάτων που οδηγούν σε ξεχωριστό πτυχίο. Η διδασκαλία κάθε διασχολικού προγράμματος ανατίθεται με μερική απασχόληση σε μέλη του Δ.Ε.Π. δύο ή περισσότερων Τμημάτων του Α.Ε.Ι., ύστερα από προτάσεις των Δ.Σ. των Τμημάτων αυτών.

β) Με απόφαση της Συγκλήτου ορίζεται πενταμελής Διοικούσα Επιτροπή από μέλη του Δ.Ε.Π. που συμμετέχουν στο διασχολικό πρόγραμμα στην οποία συμμετέχει ως Πρόεδρος ο Κοσμήτορας της

* Ε.Α.Γ.Ε.: Εθνική Ακαδημία Γραμμάτων και Επιστημών. (Η ίδρυση της προβλεπόμενης από το νόμο Ε.Α.Γ.Ε. δεν έχει πραγματοποιηθεί).

Σχολής στην οποία ανήκει το Τμήμα που έχει τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο πρόγραμμα.

γ) Η Διοικούσα Επιτροπή έχει τις αρμοδιότητες Δ.Σ. Τμήματος ενώ η Σύγκλητος έχει τις αρμοδιότητες της Γ.Σ. Τμήματος σε ό,τι αφορά το πρόγραμμα σπουδών, τη διανομή του διδακτικού έργου και την τοποθέτηση και καθορισμό καθηκόντων Ε.Μ.Υ.

(Άρθρο 24 του νόμου 1268/82)

β) Κανονισμός Σπουδών

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου.

2. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται χρονικά σε δύο εξάμηνα.

3. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον 13 πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και 2 για εξετάσεις.

4. Διακοπή του εκπαιδευτικού έργου αλλά και της εν γένει λειτουργίας ενός Α.Ε.Ι. πέρα από τα προβλεπόμενα στο νόμο αυτό, είναι δυνατή με απόφαση της Συγκλήτου και μόνο για εξαιρετικές περιπτώσεις.

5. Αν για οποιοδήποτε λόγο ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν σε ένα μάθημα είναι μικρότερος από τα 2/3 του προβλεπόμενου στο Πρόγραμμα για τις εργάσιμες μέρες του αντίστοιχου εξαμήνου, το αντίστοιχο μάθημα θεωρείται ότι δε διδάχθηκε.

6. Το πρώτο εξάμηνο αρχίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και το δεύτερο εξάμηνο λήγει το πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου. Οι ακριβείς ημερομηνίες καθορίζονται από τη Σύγκλητο. Σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με πρόταση της Συγκλήτου ρυθμίζει την έναρξη και λήξη των δύο εξαμήνων εκτός των ημερομηνιών αυτών, ώστε να συμπληρωθεί ο αριθμός των εβδομάδων της παρ. 3.

7. Με τους εσωτερικούς κανονισμούς των Α.Ε.Ι. ορίζονται τα σχετικά με τη δυνατότητα οργάνωσης και λειτουργίας θερινών εξαμήνων για ταχύρρυθμη διδασκαλία ή συμπλήρωση ύλης εξαμήνου.

8. Η βαθμολογία του φοιτητή σε κάθε μάθημα καθορίζεται από το διδάσκοντα, ο οποίος υποχρεώνεται να οργανώσει κατά την κρίση του γραπτές ή και προφορικές εξετάσεις ή και να στηριχθεί σε θέματα ή εργαστηριακές ασκήσεις.

9. Σε περίπτωση αποτυχίας σε υποχρεωτικό μάθημα, ο φοιτητής υποχρεώνεται να το επαναλάβει κατά το επόμενο εξάμηνο.

10. Σε περίπτωση αποτυχίας σε κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα, ο φοιτητής υποχρεώνεται ή να το επαναλάβει σε επόμενα εξάμηνα ή να το αντικαταστήσει με άλλο κατ' επιλογή μάθημα.

11. Τα μαθήματα που χαρακτηρίζονται ως προαπαιτούμενα διδάσκονται και κατά τα δύο εξάμηνα του έτους.

12. Ο φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και παίρνει πτυχίο όταν επιτύχει στα προβλεπόμενα μαθήματα και συγκεντρώνει τον απαιτούμενο αριθμό διδακτικών μονάδων.

13. Τα σχετικά με τον τύπο των χορηγούμενων πτυχίων και με την κατομολόγηση των πτυχιούχων καθορίζονται στους εσωτερικούς κανονισμούς των Α.Ε.Ι.

(Άρθρο 25 του νόμου 1268/82)

γ) Ρύθμιση θεμάτων προγραμμάτων και κανονισμού σπουδών

Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Αθηνών στις συνεδριάσεις στις 16.1.84 και 19.1.84 αποφάσισε τα εξής, τα οποία και θεωρούνται ως μέρος του Εσωτερικού Κανονισμού του Πανεπιστημίου Αθηνών.

- 1 (α) Το πρόγραμμα σπουδών που καταρτίζουν οι Γενικές Συνελεύσεις των Τμημάτων είναι ενδεικτικό και όχι υποχρεωτικό για τους φοιτητές.
 - (β) Οι φοιτητές δηλώνουν τα μαθήματα τα οποία θα διδαχθούν με βάση προσωπικές επιλογές για την κατάρτιση του ατομικού προγράμματος που θα τους οδηγήσει στη λήψη του πτυχίου. Τα μαθήματα αυτά μπορεί να είναι διάφορα των μαθημάτων του ενδεικτικού προγράμματος. Εάν ο φοιτητής δεν δηλώσει θα θεωρηθεί ότι αποδέχεται το ενδεικτικό πρόγραμμα. Εάν υπάρχει διάζευξη στο ενδεικτικό πρόγραμμα ο φοιτητής πρέπει να δηλώσει προτίμηση.
 - (γ) Ο αριθμός των μαθημάτων κατά εξάμηνο που θα προσφέρει το Τμήμα με βάση το ενδεικτικό πρόγραμμα (αριθμός ν) είναι κατά μέγιστο όριο 4 (τέσσερα) και σε εξαιρετικές περιπτώσεις 5 (πέντε).
 - (δ) Ανώτατος αριθμός μαθημάτων που μπορεί να επιλέγει ο φοιτητής σε κάθε εξάμηνο είναι το ανώτατο όριο του ν που παρουσιάζεται στο εκάστοτε πρόγραμμα σπουδών τμήματος συν 3 (τρία).
- 2 (α) Ο ορισμός στο πρόγραμμα σπουδών μαθημάτων ως προαπαιτούμενων δεν είναι υποχρεωτικός, εν πάση δε περιπτώσει, δεν είναι δυνατό να ορισθούν ως προαπαιτούμενα μαθήματα περισσότερα από το $1/5$ του συνόλου των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου.

Ένα μάθημα μπορεί να ορισθεί ως προαπαιτούμενο μόνο για ένα εξαρτώμενο μάθημα και αντίστροφα.

 - (β) Τα κατ' επιλογή μαθήματα (άρθρ. 24 παρ. 5) καλύπτουν τουλάχιστον το $1/4$ του αριθμού των μαθημάτων που πρέπει να διδαχθεί ο φοιτητής για να λάβει το πτυχίο του (και όχι απλώς το $1/4$ του συνόλου των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών).
 - (γ) Κάθε Τμήμα πρέπει να διδάσκει σε κάθε εξάμηνο κατά το δυνατό το σύνολο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και πάντως, οπωσδήποτε τα προαπαιτούμενα μαθήματα.

- 3 (α) Μάθημα που διδάχθηκε επί 13 εβδομάδες, θεωρείται ότι διδάχθηκε επαρκώς.
 (β) Μάθημα που διδάχθηκε σε λιγότερες από 9 εβδομάδες θεωρείται από την Σύγκλητο ότι δεν διδάχθηκε επαρκώς (βλ. άρθρ. 25 παρ. 5), οπότε με απόφαση της Σύγκλητου ή επαναλαμβάνεται το μάθημα ή παρατείνεται το εξάμηνο.
 (γ) Όταν ένα μάθημα διδάχθηκε από 9-12 εβδομάδες, η Σύγκλητος θα κρίνει, μετά από γνώμη του αντίστοιχου Τμήματος, αν το μάθημα διδάχθηκε επαρκώς ή αν θα δοθεί παράταση εξαμήνου.
- 4 Η διδασκαλία είναι υποχρεωτική για τον διδάσκοντα ανεξάρτητα από τον αριθμό των φοιτητών που θα δηλώσουν το μάθημα.
- 5 (α) Οι τελικές εξετάσεις κάθε μαθήματος πραγματοποιούνται αμέσως μετά τη λήξη της διδασκαλίας μαθημάτων του αντίστοιχου εξαμήνου και διαρκούν 2-4 εβδομάδες. Εάν η τελική βαθμολογία του φοιτητή είναι μικρότερη του 5, τότε παρέχεται στον φοιτητή η δυνατότητα συμπληρωματικής εξέτασης μετά την ολοκλήρωση της οποίας και μόνο οριστικοποιείται η τελική βαθμολογία του και καταχωρείται στους καταλόγους της Γραμματείας.
 (β) Η συμπληρωματική εξέταση πρέπει να γίνεται τον Σεπτέμβριο για τα μαθήματα και των δύο εξαμήνων (χειμερινό-εαρινό) και να είναι διάρκειας 4 εβδομάδων.

2. Οργάνωση Σπουδών

Κάθε ακαδημαϊκό έτος χωρίζεται σε διδακτικές περιόδους που ονομάζονται εξάμηνα, το *χειμερινό* και το *εαρινό εξάμηνο*. Κατά τη διάρκεια του χειμερινού εξαμήνου διδάσκονται τα μαθήματα που υπάγονται στο 1ο, 3ο, 5ο και 7ο εξάμηνο του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών. Κατά τη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου διδάσκονται τα μαθήματα που υπάγονται στο 2ο, 4ο, 6ο, 8ο του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών.

Η εκπαίδευση των φοιτητών του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών γίνεται με τις παραδόσεις των μαθημάτων, τα φροντιστήρια, τις πρακτικές ασκήσεις σε νηπιαγωγεία που ορίζονται από το Τμήμα, καθώς και με άλλες νόμιμες παιδευτικές δραστηριότητες που κρίνει αναγκαίες και θα εγκρίνει η Γ.Σ. του Τμήματος.

Τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών διακρίνονται σε *υποχρεωτικά* και σε *επιλεγόμενα*.

Ως *υποχρεωτικά μαθήματα* χαρακτηρίζονται τα μαθήματα των οποίων η παρακολούθηση και η επιτυχής εξέταση θεωρείται απαραίτητη για το σύνολο των φοιτητών του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών.

Ως *επιλεγόμενα μαθήματα* (ή *μαθήματα επιλογής*) χαρακτηρίζονται τα μαθήματα από τα οποία ο φοιτητής πρέπει να επιλέξει ορισμένα, ώστε να συμπληρώσει τον απαραίτητο αριθμό μαθημάτων και ελάχιστο αριθμό Δ.Μ., που απαιτούνται για απόκτηση του πτυχίου. Ο φοιτητής

είναι ελεύθερος να επιλέξει μαθήματα αυτού του τύπου, ανάλογα με τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.

Η παρακολούθηση των παραδόσεων της θεωρίας των μαθημάτων αποτελεί ακαδημαϊκή μόνο υποχρέωση του φοιτητή, δηλαδή δεν είναι υποχρεωτική και δεν τηρείται σύστημα καταχωρισμού απουσιών. Παρ' όλα αυτά, η συστηματική παρακολούθηση των παραδόσεων είναι απόλυτα ενδεδειγμένη για τη σωστή θεωρητική κατάρτιση του φοιτητή. Μόνο η άμεση επαφή με το διδάσκοντα μπορεί να οδηγήσει στην ακριβή γνώση του αντικειμένου κάθε μαθήματος.

Οι εξετάσεις γίνονται από το διδάσκοντα (ή τους διδάσκοντες) στο τέλος του εξαμήνου. Οι εξετάσεις μπορεί να είναι γραπτές ή προφορικές. Η βαθμολογία των μαθημάτων εκφράζεται με την κλίμακα μηδέν-δέκα (0-10), με βάση επιτυχίας το πέντε (5) και χωρίς τη χρήση κλασματικού μέρους. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα μιας συμπληρωματικής εξέτασης. Εάν ο φοιτητής αποτύχει και στη συμπληρωματική εξέταση, τότε θα πρέπει να επανεγγραφεί στο μάθημα και να το παρακολουθήσει σε επόμενο εξάμηνο.

Αναφορικά με τις εξετάσεις, τη βαθμολογία και τον αριθμό διδακτικών μονάδων κάθε μαθήματος επιλογής, ισχύει ό,τι και στα υποχρεωτικά μαθήματα. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής μπορεί να επανεγγραφεί στο μάθημα και να το παρακολουθήσει σε επόμενο εξάμηνο ή να εγγραφεί σε άλλο επιλεγόμενο μάθημα.

Όλα τα μαθήματα είτε υποχρεωτικά είτε επιλεγόμενα προσφέρουν 3 διδακτικές μονάδες.

Το ισχύον πρόγραμμα σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών περιλαμβάνει τα υποχρεωτικά και τα επιλεγόμενα μαθήματα για το χειμερινό και το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 1991-92. Από τα επιλεγόμενα μαθήματα, οι φοιτητές του Α, Β, Γ και Δ εξαμήνου πρέπει να επιλέξουν τουλάχιστον τρία (3) για το χειμερινό και τρία (3) για το εαρινό εξάμηνο, οι φοιτητές του Ε, και ΣΤ, εξαμήνου πρέπει να επιλέξουν τουλάχιστον τέσσερα (4) μαθήματα για το χειμερινό και τέσσερα (4) για το εαρινό εξάμηνο, ενώ οι φοιτητές του Ζ και Η εξαμήνου πρέπει να επιλέξουν τουλάχιστον πέντε (5) μαθήματα για το χειμερινό και πέντε (5) για το εαρινό εξάμηνο του έτους 1992-93.

3. Υποχρεώσεις φοιτητών για την απόκτηση πτυχίου

Ο φοιτητής για να αποκτήσει το πτυχίο του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών, πρέπει να ικανοποιήσει τις παρακάτω προϋποθέσεις:

(1) Να εγγραφεί, να παρακολουθήσει και να εξεταστεί με επιτυχία σε όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα του προγράμματος σπουδών.

(2) Να εγγραφεί, να παρακολουθήσει και να εξεταστεί με επιτυχία σε ένα ορισμένο αριθμό επιλεγόμενων μαθημάτων.

(3) Να ανταποκριθεί με επιτυχία στο πρόγραμμα των πρακτικών ασκήσεων.

(4) Να συμπληρώσει τον απαιτούμενο αριθμό διδακτικών μονάδων.

Το σύνολο των απαιτούμενων διδακτικών μονάδων και ο αριθμός των υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων όπως ορίστηκαν από τη Γ.Σ. του Τμήματος αναπτύσσονται σταδιακά παρακάτω:

Όσοι γράφτηκαν στο α' εξάμηνο το 1987-88 θα συγκεντρώσουν 120 δ.μ.
 Όσοι γράφτηκαν στο α' εξάμηνο το 1988-89 θα συγκεντρώσουν 126 δ.μ.
 Όσοι γράφτηκαν στο α' εξάμηνο το 1989-90 θα συγκεντρώσουν 135 δ.μ.
 Όσοι γράφτηκαν στο α' εξάμηνο το 1990-91 θα συγκεντρώσουν 144 δ.μ.
 Όσοι γράφτηκαν στο α' εξάμηνο το 1991-92 θα συγκεντρώσουν 153 δ.μ.
 Όσοι γράφτηκαν στο α' εξάμηνο το 1992-93 θα συγκεντρώσουν 156 δ.μ.
 ΔΗΛΑΔΗ:

Μαθήματα
Υποχρεωτικά Επιλογής

Όσοι γράφτηκαν στο α' εξάμηνο το 1987-88 πρέπει να περάσουν:	32	8
Όσοι γράφτηκαν στο α' εξάμηνο το 1988-89 πρέπει να περάσουν:	32	10
Όσοι γράφτηκαν στο α' εξάμηνο το 1989-90 πρέπει να περάσουν:	32	13
Όσοι γράφτηκαν στο α' εξάμηνο το 1990-91 πρέπει να περάσουν:	35	13
Όσοι γράφτηκαν στο α' εξάμηνο το 1991-92 πρέπει να περάσουν:	37	14
Όσοι γράφτηκαν στο α' εξάμηνο το 1992-93 πρέπει να περάσουν:	37	15

Εάν οι φοιτητές έχουν περάσει περισσότερα από τον οριζόμενο αριθμό μαθημάτων επιλογής, την ημέρα που υποβάλλουν αίτηση για πτυχίο θα δηλώσουν ποια συγκεκριμένα μαθήματα επιλογής (από αυτά που έχουν περάσει) θέλουν να συμπεριληφθούν στο βαθμό του πτυχίου τους.

(5) Η Γ.Σ. του Τμήματος θα αποφασίσει για τη συγγραφή ή όχι διπλωματικής εργασίας.

(6) Ο χρόνος σπουδών δεν μπορεί να είναι μικρότερος από 8 εξάμηνα.

Κάθε φοιτητής έχει την υποχρέωση να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις εγγραφής στα μαθήματα που προτίθεται να παρακολουθήσει και να εξετάσει σε κάθε εξάμηνο σπουδών (συμπλήρωση ειδικών εντύπων-δηλώσεων που παρέχει η Γραμματεία του Τμήματος).

— Οι φοιτητές από μετεγγραφή ή κατάταξη, προκειμένου να καταστούν πτυχιούχοι, πρέπει να συγκεντρώσουν τόσες διδακτικές μονάδες, δηλαδή

να περάσουν τόσα υποχρεωτικά και επιλογής υποχρεωτικά μαθήματα, όσα ίσχυαν το ακαδ. έτος που μετεγγράφησαν ή κατετάγησαν, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ σε ποιό εξάμηνο γράφτηκαν.

— Οι φοιτητές του τμήματος, προκειμένου να έχουν παροχές από το Πανεπιστήμιό, σύμφωνα με το νόμο πλαίσιο (δάνειο, υποτροφία κ.λ.π.) οφείλουν να έχουν περάσει επιτυχώς για το Παν/κό έτος που διεκδικούν υποτροφία κ.λ.π. τα μαθήματα του ενδεικτικού προγράμματος, ήτοι:

α' και β' εξάμηνα: τα 5 υποχρεωτικά του κάθε εξαμήνου και
3 κατ' επιλογήν.

γ' και δ' εξάμηνα: τα 5 υποχρεωτικά του κάθε εξαμήνου και
3 κατ' επιλογήν.

ε' και στ' εξάμηνα: τα 5 υποχρεωτικά του ε εξ.
τα 4 υποχρεωτικά του στ εξαμήνου καθώς και
4 κατ' επιλογήν.

ζ' και η' εξάμηνα: τα 4 υποχρεωτικά του κάθε εξαμήνου και
5 κατ' επιλογήν.

— Οι φοιτητές μπορούν να επιλέγουν μαθήματα επιλογής ανεξάρτητα από ποιό εξάμηνο σπουδών βρίσκονται αυτοί και το μάθημα εκτός αν ο διδάσκων το ορίζει διαφορετικά.

— Οι κωφάλαλοι φοιτητές, λόγω αδυναμίας παρακολούθησης του υποχρεωτικού μαθήματος «Μουσική Αγωγή Ι». μπορούν να ανταλλάξουν το συγκεκριμένο μάθημα με άλλο οποιοδήποτε υποχρεωτικό μάθημα του προγράμματος σπουδών, ανεξαρτήτως εξαμήνου (χειμερινού ή εαρινού), ή εφόσον στο πρόγραμμα σπουδών δεν υπάρχει δυνατότητα ανταλλαγής με υποχρεωτικό μάθημα μπορούν να το ανταλλάξουν με οποιοδήποτε κατ' επιλογήν μάθημα ανεξαρτήτως εξαμήνου, προκειμένου να συμπληρωθεί ο αριθμός των υποχρεωτικών διδακτικών μονάδων για τη λήψη του πτυχίου τους.

4. Τρόπος υπολογισμού του βαθμού πτυχίου

Ο τρόπος υπολογισμού του βαθμού πτυχίου είναι ενιαίος για όλα τα ΑΕΙ της χώρας και καθορίζεται από την Υπουργική απόφαση υπ. αριθμ. Φ14/Β3/2166α/Ιούνιος 1987.

Για τον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος επί ένα συντελεστή, ο οποίος ονομάζεται συντελεστής βαρύτητας του μαθήματος, και το άθροισμα των επί μέρους γινομένων διαιρείται με το άθροισμα των συντελεστών βαρύτητας όλων των μαθημάτων αυτών.

$$\text{Δηλαδή: Βαθμός πτυχίου} = \frac{\sum_{i=1}^{\nu} \sigma_i B_i}{\sum_{i=1}^{\nu} \sigma_i}$$

όπου B_1, \dots, B_n είναι βαθμοί των μαθημάτων, $\sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_n$ είναι οι συντελεστές που αντιστοιχούν σ' αυτά τα μαθήματα και ν ο συνολικός αριθμός των μαθημάτων.

Οι συντελεστές βαρύτητας κυμαίνονται από 1,0 έως 2,0 και υπολογίζονται ως εξής:

- Μαθήματα με 1 ή 2 διδακτικές μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 1,0.
- Μαθήματα με 3 ή 4 διδακτικές μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 1,5.
- Μαθήματα με περισσότερες από 4 διδακτικές μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 2,0.

Επειδή όλα τα μαθήματα στο πρόγραμμα του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών προσφέρουν τρεις (3) διδακτικές μονάδες, δηλαδή έχουν τον ίδιο συντελεστή βαρύτητας (1,5), ο υπολογισμός του βαθμού πτυχίου απλοποιείται:

$$\text{Βαθμός πτυχίου} = \frac{\sum_{i=1}^{\nu} B_i}{\nu}$$

όπου B_1, \dots, B_n είναι οι βαθμοί των μαθημάτων και ν ο συνολικός αριθμός των μαθημάτων. Δηλαδή αθροίζονται όλοι οι βαθμοί των μαθημάτων και το άθροισμα διαιρείται με τον αριθμό των μαθημάτων αυτών.

V. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το αναθεωρημένο Πρόγραμμα Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών είναι ένα μεταβατικό πρόγραμμα, για το οποίο έγινε προσπάθεια να ληφθούν υπόψη τόσο οι υπάρχουσες δυνατότητες του Τμήματος, όσο και οι προοπτικές του.

Στο Πρόγραμμα προδιαγράφεται άτυπα μία αναμενόμενη εξέλιξη προς διαμόρφωση δύο επάλληλων κύκλων σπουδών:

(α) έναν πρώτο εισαγωγικό κύκλο που θα δίνει έμφαση σε μαθήματα γενικής παιδείας και εισαγωγικά σε ορισμένους επιστημονικούς κλάδους μαθημάτων,

(β) έναν δεύτερο, περισσότερο προσανατολισμένο κύκλο σπουδών που θα δίνει έμφαση στις διδακτικές μεθοδολογίες και πρακτικές, την εισαγωγή στη μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας και τα μαθήματα διεπιστημονικής συγκρότησης.

Για μια πληρέστερη ανάγνωση του Προγράμματος Σπουδών, παρουσιάζονται διαδοχικά σε Πίνακες:

1. Η συνολική ανάπτυξη του ενδεικτικού προγράμματος.
2. Το ενδεικτικό πρόγραμμα μαθημάτων.
3. Αντιστοιχίες μεταξύ διδασκομένων και διδαχθέντων τα προηγούμενα έτη μαθημάτων.

Διευκρινιστική σημείωση στον Πίνακα 3.

1. Δεν περιλαμβάνονται στη στήλη των μαθημάτων του 1992-93
 - α) τα μαθήματα που εντάσσονται στο Πρόγραμμα για πρώτη φορά,
 - β) τα μαθήματα που εντάσσονται στο Πρόγραμμα για πρώτη φορά ως υπόχρεωτικά.
2. Όσοι έχουν περάσει σε προηγούμενο έτος μάθημα που αντιστοιχεί σε κάποιο από τα μαθήματα του Προγράμματος 1992-93, δεν μπορούν να εξεταστούν σε αντίστοιχό του.
3. Όσοι χρωστούν κάποιο υποχρεωτικό μάθημα από προηγούμενο έτος:
 - α) εάν διδάσκεται το ίδιο ή αντίστοιχό του, μπορούν να το παρακολουθήσουν, να το δηλώσουν και να εξεταστούν σε αυτό:
 - β) εάν δεν διδάσκεται το ίδιο ή αντίστοιχό του, θα επιλέξουν ένα άλλο υποχρεωτικό μάθημα, στο οποίο δεν έχουν μέχρι τώρα εξεταστεί επιτυχώς και το οποίο δεν εντάσσεται στο μελλοντικό τους ενδεικτικό πρόγραμμα.
 - γ) εάν το ίδιο ή αντίστοιχό του διδάσκεται ως μάθημα επιλογής, πάλι θα επιλέξουν ένα άλλο υποχρεωτικό μάθημα, στο οποίο

δεν έχουν μέχρι τώρα εξεταστεί επιτυχώς και το οποίο δεν εντάσσεται στο μελλοντικό τους ενδεικτικό πρόγραμμα.

4. Τα μαθήματα επιλογής αντικαθίστανται από οιοδήποτε μάθημα επιλογής.

5. Ο βαθμός των φοιτητών οι οποίοι έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε μάθημα επιλογής που έγινε υποχρεωτικό στο νέο πρόγραμμα σπουδών, κατοχυρώνεται στο υποχρεωτικό αυτό μάθημα. Για να αντικαταστήσουν τις αντίστοιχες διδακτικές μονάδες μαθημάτων επιλογής, οι φοιτητές αυτοί οφείλουν να δηλώσουν και να παρακολουθήσουν ένα άλλο μάθημα επιλογής και να εξεταστούν επιτυχώς σ' αυτό. Η δήλωση αυτή στη Γραμματεία είναι απαραίτητη, ώστε να γίνει ο σχετικός έλεγχος και να καταγραφεί η βαθμολογία.

— Οι φοιτητές που δεν έχουν περάσει επιτυχώς στις εξετάσεις των υποχρεωτικών μαθημάτων που καταργήθηκαν απο το πρόγραμμα σπουδών, υποχρεούνται και να γραφτούν, να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε ισάριθμα υποχρεωτικά μαθήματα του τρέχοντος προγράμματος σπουδών του τμήματος, που όμως δεν θα τα συναντήσουν σαν υποχρεωτικά μαθήματα στα εξάμηνα σπουδών που πρόκειται να φοιτήσουν.

— Οι φοιτητές που δεν έχουν περάσει επιτυχώς στις εξετάσεις των υποχρεωτικών μαθημάτων που έχουν αντιστοιχηθεί με μαθήματα στο νέο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος, υποχρεούνται να γραφτούν, να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς στα νέα μαθήματα όπως αναφέρονται στον πίνακα με τις αντιστοιχίες των μαθημάτων του προγράμματος 1992-93 με τα μαθήματα των προηγούμενων ετών.

Οι φοιτητές που δεν έχουν περάσει επιτυχώς στις εξετάσεις κατά τα προηγούμενα εξάμηνα σπουδών τους τα μαθήματα: 1) Εξελικτική Ψυχολογία I (κ. Μαλικιώση, κ. Μαράτου) και 2) Κινητική εξέλιξη και Κινητική μάθηση III (κ. Κουτσούκη) θα τα δηλώσουν στη Γραμματεία και θα εξεταστούν σ' αυτά στην εξεταστική περίοδο Φεβρουαρίου 1993.

Πίνακας 1
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Κ.Α.	ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ								
		A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	
Y1.00	<i>Ενότητα Παιδαγωγικής</i>									
Y1.01	Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής	+								
Y1.02	Παιδαγωγική του Σχολείου II ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ									
Y1.03	Θεωρητική εισαγωγή στα Προγράμματα Προσχ. Εκπ. ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ									
Y1.04	Διδακτική Μεθοδολογία I - Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική							+		
Y1.05	Διδακτική Μεθοδολογία II								+	
Y1.06	Διδακτική Μεθοδολογία III									+
Y1.07	Διδακτική Μεθοδολογία IV Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική				+					
Y1.08	Σύγχρονες Παιδαγωγικές θεωρίες: Κριτική Παιδαγωγική									
Y2.00	<i>Ενότητα Ψυχολογίας</i>									
Y2.01	Εισαγωγή στην Ψυχολογία ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ									
Y2.02	Εξελικτική Ψυχολογία I					+				
Y2.03	Εξελικτική Ψυχολογία II									
Y2.04	Κοινωνική Ψυχολογία					+				
Y2.05	Συμβουλευτική Ψυχολογία								+	
Y2.06	Κλινική Ψυχολογία								+	
Y2.07	Παιδαγωγική της Εντάξης									
Y2.08	Διαταραχές προσχολικής ηλικίας								+	
Y2.09	Εισαγωγή στη Ψυχολογία									
Y2.10	Διαμόρφωση προσωπικότητας και προσαρμογή	+								
Y2.11	Γνωστική - νοητική εξέλιξη του παιδιού και του εφήβου.						+			

Πίνακας 2
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ 1992 - 1993
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ (ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ)
I. Υποχρεωτικά Μαθήματα

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΙ & ΠΑΛΑΙΟΙ ΚΩΔ:	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ-ΟΥΣΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔ/ΔΙΑΣ	ΔΙΔ/ΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Υ1.01 003	Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής	κ. Ασκούνη	3	3
Υ2.09 —	Εισαγωγή στην Ψυχολογία	κ. Μαλικιώση	3	3
Υ5.01 001	Νέα Ελληνική Φιλολογία I. Επτανησιακή Σχολή - Η γενιά του '80	κ. Παπακώστας	3	3
Υ4.01 004	Εικαστική Αγωγή I.	κ. Κακίση (Α-Λ)	3	3
Υ4.03 042,072	Μουσική Αγωγή I	κ. Σιγάλας (Μ-Ω)	3	3
		κ. Μαλαφής	3	3

II. Κατ' Επιλογήν Μαθήματα

E1.02	Θεωρητική εισαγωγή στα Προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης Σημείωση: Το μάθημα αυτό δεν μπορούν να το επιλέξουν οι φοιτητές που βρίσκονται στο Γ' εξάμηνο σπουδών κατά το παν/κό έτος 1992-93.	κ. Κουτσουβάνου	3	3
E4.03	Θεατρικό παιχνίδι - δραματοποίηση	κ. Κοντογιάννη	3	3
E4.06	Εικαστική Αγωγή II	κ. Κακίση (Α-Λ)	3	3
E4.09	Μουσική Αγωγή II	κ. Σιγάλας (Μ-Ω)	3	3
		κ. Μαλαφής	3	3

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (ΕΛΡΙΝΟ)
Ι. Υποχρεωτικά Μαθήματα

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΙ & ΠΑΛΑΙΟΙ ΚΩΔ:	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ-ΟΥΣΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔ/ΔΙΑΣ	ΔΙΔ/ΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Υ3.01	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης Ι Εισαγωγή	κ. Γώγου	3	3
Υ5.04	Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας Ι	κ. Παπαϊωάννου	3	3
Υ2.10	Διαμόρφωση προσωπικότητας και προσαρμογή	κ. Νασιάκου	3	3
Υ3.12	Οι κοινωνικές παράμετροι της εκπαιδευτικής διαδικασίας	κ. Φραγκουδάκη	3	3
Υ3.13	Λειτουργίες της πειθαρχίας	κ. Κουζέλης	3	3

ΙΙ. Κατ' Επιλογήν Μαθήματα

E6.01	054	Κινητική εξέλιξη και κινητική μάθηση Ι	κ.ρ Κουτσούκη	3	3
E2.01	006	Ψυχολογία της Εκπαίδευσης	κ. Μαλιιώση	3	3
E4.10		Μουσική Αγωγή ΙΙΙ	κ. Μσαλαφής	3	3
E5.09		Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας και Πολιτισμού	κ. Παπαϊωάννου	3	3
E3.08		Η γλώσσα ως παράγων σχολικής επιτυχίας/ αποτυχίας	κ. Φραγκουδάκη	3	3

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ (ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ)

I. Υποχρεωτικά Μαθήματα

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΙ & ΠΑΛΑΙΟΙ ΚΩΔ:	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ-ΟΥΣΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔ/ΔΙΑΣ	ΔΙΑ/ΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Υ2.02 018,056	Εξελικτική Ψυχολογία I: Εισαγωγή, μεθοδολογία, στάδια εξέλιξης, βασικές θεωρίες Σημείωση: Για το παν/κό έτος 1992-93 το μάθημα αυτό δεν θα διδαχθεί. Οι φοιτητές που το χρωστούν, θα εξεταστούν κανονικά στη περίοδο Φεβρουαρίου '93.	κ. Πανοπούλου-Μαράτου	3	3
Υ2.04 057	Κοινωνική Ψυχολογία	κ. Δραγώνα	3	3
Υ3.06	Στοιχεία τεκμηρίωσης επιστημονικών εργασιών	κ. Παπαϊωάννου	3	3
Υ5.06 036,069	Περιβαλλοντική Αγωγή I Εισαγωγή στη Περιβαλλοντική Αγωγή	κ. Φλογαίτη	3	3
Υ3.07	Εισαγωγή στη Μεθοδολογία των Επιστημών του Ανθρώπου I	κ. Δραγώνα	3	3
Υ2.11	Γνωστική εξέλιξη του παιδιού και του εφήβου	κ. Πανοπούλου-Μαράτου	3	3

II. Κατ' Επιλογήν Μαθήματα

E4.05	Μουσικοκινητική αγωγή – Ρυθμική	κ. Κυνηγού-Φλάμπουρα	3	3
E5.04	Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας II	κ. Παπαϊωάννου	3	3
E6.02 058	Κινητική εξέλιξη και κινητική μάθηση II ΔΕΝ ΘΑ ΔΙΔΑΧΘΕΙ	κ. Κουτσούνη	3	3
E2.03	Διαφορές των φύλων	κ. Νασιάκου	3	3
E2.09	Μειονότητες	κ. Σιδέρη	3	3
E3.09	Θεσμικές και κοινωνικές σχέσεις σχολείου - οικογένειας	κ. Γώγου	3	3

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ (ΕΑΡΙΝΟ)
I. Υποχρεωτικά Μαθήματα

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΙ & ΠΑΛΑΙΟΙ ΚΩΔ:	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ-ΟΥΣΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔ/ΔΙΑΣ	ΔΙΔ/ΚΡΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Υ2.03	Εξελεγκτική Ψυχολογία II Γνωστική και συναισθηματική εξέλιξη του παιδιού και γλωσσική ανάπτυξη	κ. Πανοπούλου-Μαράτου	3	3
Υ5.02	Νέα Ελληνική Φιλολογία II Η γενιά του '30 - Παιδική λογοτεχνία	κ. Παπακώστας	3	3
Υ3.10	Εισαγωγή στη Μεθοδολογία των Επιστημών του Ανθρώπου II	κ. Δραγώνα	3	3
Υ5.08	Επικοινωνία και εκπαίδευση : το σχολείο στην εποχή της εικόνας	κ. Κοροναίου	3	3
Υ1.08	Σύγχρονες Παιδαγωγικές Θεωρίες: Κριτική Παιδαγωγική	κ. Παπακωνσταντινίου	3	3

II. Κατ' Επιλογήν Μαθήματα

E5.06	076 Περιβαλλοντική Αγωγή II Ειδικά Θέματα Περιβαλλοντικής Αγωγής	κ. Φλογαίτη	3	3
E2.10	Εφηβεία	κ. Νασιάκου	3	3
E4.07	Εικαστική Αγωγή III Για το Παν/κό έτος 1992-93 το μάθημα αυτό	κ. Κακίση (Α-Α) κ. Σργάλας (Μ-Ω)	3 3	3 3
E4.11	Μουσική Αγωγή IV	κ. Μαλαφής	3	3
E1.03	Προγραμματισμός και Διδασκαλία	κ. Ντολιοπούλου	3	3

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ (ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ)

I. Υποχρεωτικά Μαθήματα

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΙ & ΠΑΛΑΙΟΙ ΚΩΔ:	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ-ΟΥΣΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔ/ΔΙΑΣ	ΔΙΑ/ΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Y1.04 033	Διδακτική Μεθοδολογία I- Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική	κ. Κουτσουβάνου	3	3
Y6.01	Κινητική εξέλιξη και κινητική μάθηση III	κ. Κουτσούκη	3	3
Y3.03 052	Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης I	κ. Δημαράς	3	3
Y2.06 068	Κλινική Ψυχολογία	κ. Νασιάκου	3	3
Y2.07 077	Παιδαγωγική της ένταξης Ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της ένταξης	κ. Σιδέρη	3	3

II. Κατ' Επιλογήν Μαθήματα

E2.02 066	Θεωρίες της προσωπικότητας	Πανοπούλου-Μαράτου	3	3
E5.03	Θεωρίες των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας	κ. Κορωναίου	3	3
E5.07	Περιβαλλοντική Αγωγή III Θέματα περιβαλλοντικής Αγωγής σχετικά με τον Ελληνικό χώρο.	κ. Φλογαίτη	3	3
E3.10	Εισαγωγή στις κοινωνικές επιστήμες ΔΕΝ ΘΑ ΔΙΔΑΧΘΕΙ	κ. Κουζέλης	3	3

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ (ΕΑΡΙΝΟ)
I. Υποχρεωτικά Μαθήματα

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΙ & ΠΑΛΑΙΟΙ ΚΩΔ:	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ-ΟΥΣΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ	ΔΙΔ/ΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Υ1.05	Διδακτική Μεθοδολογία II	κ. Ντολιοπούλου	3	3
Υ2.05	Συμβουλευτική Ψυχολογία	κ. Μαλικιώση	3	3
Υ3.011	Μεθοδολογία των Επιστημών του Ανθρώπου: στατιστική	κ. Γιαλαμάς	3	3
Υ3.09	Μεθοδολογία των Επιστημών του Ανθρώπου - Η ανάλυση περιεχομένου στις Κοινωνικές Επιστήμες.	κ. Κορωναίου	3	3

II. Κατ' Επιλογήν Μαθήματα

E3.01	Κοινωνιολογία του Σχολείου	κ. Γώγου	3	3
E6.03 075,047	Κινητική εξέλιξη και κινητική μάθηση IV	κ. Κουτσούκη	3	3
E2.07	Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή I	κ. Σιδέρη	3	3
E4.08	Εικαστική Αγωγή IV	κ. Κακίση (Α-Α)	3	3
		κ. Στυγάς (Μ-Ω)	3	3
E3.11	Στοιχεία επιστημολογίας	κ. Κουζέλης	3	3

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ (ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ)
I. Υποχρεωτικά Μαθήματα

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΙ & ΠΑΛΑΙΟΙ ΚΩΔ:	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ-ΟΥΣΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ	ΔΙΔ/ΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Υ1.06	Διδακτική Μεθοδολογία ΙΙΙ	κ. Ντολιοπούλου	3	3
Υ3.14	Γνωστικές και μαθησιακές διαδικασίες ΔΕΝ ΘΑ ΔΙΔΑΧΘΕΙ	κ. Κουζέλης	3	3
Υ3.05	Συγκριτική Εκπαίδευση Ι Επιστημολογικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη Συγκριτική Εκπαίδευση	κ. Ηλιού	3	3
Υ3.15	Η γλώσσα ως επικοινωνία στη προσχολική και πρώτη σχολική περίοδο	κ. Φραγκουδάκη	3	3

ΙΙ. Κατ' Επιλογήν Μαθήματα

E2.05	081	Εφαρμοσμένη Συμβουλευτική Ψυχολογία	κ. Μαλικιώση	3	3
E3.12		Κοινωνιολογικοί παράγοντες της λεκτικής επικοινωνίας	κ. Φραγκουδάκη	3	3
E5.02		Εξωσχολικές πολιτισμικές πρακτικές	κ. Κορωνάιου	3	3
E3.05		Ανισότητες των φύλων στην εκπαίδευση και την απασχόληση	κ. Ηλιού	3	3
E3.02		Κοινωνιολογία της Εκπ/σης ΙΙ: η έρευνα - δράση	κ. Γώγου	3	3

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ (ΕΑΡΙΝΟ)

I. Υποχρεωτικά Μαθήματα

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΙ & ΠΑΛΑΙΟΙ ΚΩΔ:	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ-ΟΥΣΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔ/ΔΙΑΣ	ΔΙΑ/ΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Υ1.07	Διδακτική Μεθοδολογία IV - Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική	κ. Κουτσουβάνου	3	3
Υ2.08	Διαταραχές των παιδιών της προσχολικής ηλικίας	κ. Πανοπούλου-Μαράτου	3	3
Υ5.03	Νέα Ελληνική Φιλολογία III Η πρώτη μεταπολεμική γενιά - παιδική λογοτεχνία	κ. Παπακώστας	3	3
Υ3.16	Συγκριτική Εκπαίδευση II Πολιτισμός, κοινωνία, παιδεία	κ. Ηλιού	3	3

II. Κατ' Επιλογήν Μαθήματα

E3.06	090 Εκπαιδευτικός σχεδιασμός	κ. Ηλιού	3	3
E4.04	Κουκλοθέατρο	κ. Κοντογιάννη	3	3
E2.04	Κοινωνιολογικές και Ψυχολογικές θεωρίες για την οικογένεια	κ. Δραγώνα	3	3
E2.11	Εφαρμοσμένη Ειδική Αγωγή	κ. Σιδέρη	3	3
E5.08	Περιβαλλοντική Αγωγή IV Μεθοδολογικές προσεγγίσεις και στρατηγικές στη Περιβαλλοντική Εκπαίδευση - Νηπιαγωγείο.	κ. Φλογαΐτη	3	3

Πίνακας 3
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1992-93 ΜΕ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ

1992-93	1991-92	1990-91	1989-90	1988-89	1987-88
Υ1.01 Εισαγωγή στις Παιδαγωγικές επισημίες	Υ1.01 Εισαγωγή στις Παιδαγωγικές Επιστήμες	003 Εισαγωγή στην επιστήμη της αγωγής	003 Εισαγωγή στην επιστήμη της αγωγής	003 Εισαγωγή στην επιστήμη της αγωγής	003 Εισαγωγή στην επιστήμη της αγωγής
—	Υ1.02 Παιδαγωγική του Σχολείου II	—	—	—	—
—	Υ1.03 Θεωρητική εισαγωγή στα προγράμματα προσχολικής εκπ/σης	050 Θεωρίες Μάθησης	002 Θεωρίες Μάθησης I	002 Θεωρίες Μάθησης I	002 Θεωρίες Μάθησης I
Υ1.04 Διδακτική Μεθοδολογία I Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική	Υ1.04 Διδακτική Μεθοδολογία I	033 Διδακτική Μεθοδολογία II	033 Διδακτική Μεθοδολογία II	—	—
Υ1.05 Διδακτική Μεθοδολογία II	Υ1.05 Διδακτική Μεθοδολογία II	041 Διδακτική Μεθοδολογία III	041 Διδακτική Μεθοδολογία III	—	—
Υ1.06 Διδακτική Μεθοδολογία III	Υ1.06 Διδακτική Μεθοδολογία III	078 Διδακτική Μεθοδολογία IV	—	—	—
Υ1.07 Διδακτική Μεθοδολογία IV Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική	Υ1.07 Διδακτική Μεθοδολογία IV	087 Διδακτική Μεθοδολογία V	—	—	—

Πίνακας 3
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1992-93 ΜΕ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ

1992-93	1991-92	1990-91	1989-90	1988-89	1987-88
—	Υ2.01 Εισαγωγή στην Ψυχολογία	008 Εισαγωγή στην Ψυχολογία	008 Εισαγωγή στην Ψυχολογία	008 Εισαγωγή στην Ψυχολογία	008 Εισαγωγή στην Ψυχολογία
Υ2.02 Εξελικτική Ψυχολογία Ι	Υ2.02 Εξελικτική Ψυχολογία Ι	056 Εξελικτική Ψυχολογία Ι	018 Εξελικτική Ψυχολογία	018 Εξελικτική Ψυχολογία	—
Υ2.04 Κοινωνική Ψυχολογία	Υ2.04 Κοινωνική Ψυχολογία	057 Κοινωνική - Ψυχολογία	—	—	—
Υ2.05 Συμβουλευτική Ψυχολογία	Υ2.05 Συμβουλευτική Ψυχολογία Ι	073 Συμβουλευτική Ι	044 Συμβουλευτική	—	—
Υ2.06 Κλινική Ψυχολογία	Υ2.06 Κλινική Ψυχολογία	068 Κλινική Ψυχολογία Ι	—	—	—
Υ2.07 Παιδαγωγική της ένταξης	Υ2.07 Παιδαγωγική της ένταξης	077 Παιδαγωγική της ένταξης - Ειδική Αγωγή Ι	—	—	—
Υ2.08 Διαταραχές των παιδιών της προσχολικής ηλικίας	Υ2.08 Διαταραχές πρόσχολικής ηλικίας	084 Διαταραχές των παιδιών στην προσχολική ηλικία	—	—	—
Υ3.01 Κοινωνιολογία της Εκπ/σης Ι (εισαγωγή)	Υ3.01 Κοινωνιολογία της εκ/σης Ι	053 Κοινωνιολογία της εκ/σης Ι	010 Κοινωνιολογία της Παιδείας ΙΙ	010 Κοινωνιολογία της Παιδείας ΙΙ	010 Κοινωνιολογία της Παιδείας ΙΙ
Υ3.03 Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπ/σης Ι	Υ3.03 Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης Ι	—	—	—	—

Πίνακας 3 (συνέχεια)
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1992-93 ΜΕ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ

1992-93	1991-92	1990-91	1989-90	1988-89	1987-88
Υ3.05 Συναρτητική Εκπ/ση Ι	Υ3.05 Συναρτητική Εκπ/ση	085 Συναρτητική Εκπ/ση	—	—	—
Υ3.07 Εισαγωγή και Μεθοδολογία του επιστημών του Ανθρώπου Ι	—	—	—	—	—
Υ3.09 Μεθοδολογία των επιστημών του ανθρώπου - ανάλυση περιεχομένου	Υ3.09 Μεθοδολογία των επιστημών Ανθρώπ. ΙΙΙ	—	—	—	—
Υ4.01 Εικαστική Αγωγή Ι	Υ4.01 Εικαστική Αγωγή Ι	004 Εικαστική Αγωγή Ι	004 Εικαστική Αγωγή Ι	004 Εικαστική Αγωγή Ι	004 Εικαστική Αγωγή Ι
—	Υ4.02 Εικαστική Αγωγή Ι	062 Εικαστική Αγωγή ΙΙΙ -- Μεθοδολογία	026 Εικαστική Αγωγή ΙΙΙ	026 Εικαστική Αγωγή ΙΙΙ	—
—	Υ4.04 Μουσική Αγωγή ΙΙ	067 Μουσική Αγωγή ΙΙ	034 Μουσική	—	—
Υ4.03 Μουσική Αγωγή Ι	Υ4.03 Μουσική Αγωγή Ι	072 Μουσική Αγωγή ΙΙΙ	042 Μουσική	—	—
Υ5.01 Νέα Ελληνική Φιλολογία Ι	Υ5.01 Νέα Ελληνική Φιλολογία Ι	001 Νέα Ελληνική Φιλολογία Ι	001 Νέα Ελληνική Φιλολογία Ι	001 Νέα Ελληνική Φιλολογία Ι	001 Νέα Ελληνική Φιλολογία Ι
Υ5.02 Νέα Ελληνική Φιλολογία ΙΙ	Υ5.02 Νέα Ελληνική Φιλολογία ΙΙ	024 Η γενιά του 30 - Παιδική λογοτεχνία	024 Η γενιά του 30 - Παιδική λογοτεχνία	024 Η γενιά του 30 - Παιδική λογοτεχνία	—

Πίνακας 3 (συνέχεια)
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1992-93 ΜΕ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ

1992-93	1991-92	1990-91	1989-90	1988-89	1987-88
Υ5.03 Νέα Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ	Υ5.03 Νέα Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ	086 Λογοτεχνία - Παιδική Λογοτεχνία - Νεοελληνική γλώσσα	---	---	---
Υ5.06 Περιβαλλοντική Αγωγή Ι	Υ5.06 Περιβαλλοντική Αγωγή Ι	069 Περιβαλλοντική Αγωγή Ι	036 Περιβαλλοντική Αγωγή Ι	---	---
---	Ε1.01 Θεμελιώδη πρό-βλήματα της Παιδαγωγικής επιστήμης	005 Θεμελιώδη πρό-βλήματα της Παιδαγωγικής επιστήμης	005 Θεμελιώδη πρό-βλήματα της Παιδαγωγικής επιστήμης	005 Θεμελιώδη πρό-βλήματα της Παιδαγωγικής επιστήμης	005 Θεμελιώδη πρό-βλήματα της Παιδαγωγικής επιστήμης
Ε1.02 Θεωρητική εισα-γωγή στα πρό-γραμματα προ-σχολικής εκπ/σης	---	---	---	---	---
Ε2.02 Θεωρίες της προσωπικότητας	Ε2.02 Θεωρίες της προσωπικότητας	066 Θεωρίες της προ-σωπικότητας	---	---	---
Ε2.04 Κοινωνικές και ψυχολογικές θεωρίες για την οικογένεια	Ε2.04 Κοινωνικές και ψυχολογικές θεωρίες για την οικογένεια	083 Κοινωνικές και ψυχολογικές θεωρίες για την οικογένεια	---	---	---
Ε2.05 Εφαρμοσμένη Συμβουλευτική Ψυχολογία	Ε2.05 Συμβουλευτική Ψυχολογία ΙΙ	081 Συμβουλευτική ΙΙ Πρακτικές εφαρ-μογές	---	---	---

Πίνακας 3 (συνέχεια)
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1992-93 ΜΕ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ

1992-93	1991-92	1990-91	1989-90	1988-89	1987-88
E2.07 Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή Ι	E2.07 Ειδική Αγωγή Ι	—	—	—	—
—	E2.08 Ειδική Αγωγή ΙΙ	091 Ειδική Αγωγή ΙΙ	—	—	—
—	E3.03 Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπ/σης ΙΙ	—	027 Ιστορία της Νεοελληνικής ΙΙ	027 Ιστορία της Νεοελληνικής ΙΙ	—
—	E3.04 Εκπαιδευτική Πολιτική και Κοινωνιολογία της γλώσσας ΙΙ	089 Εκπαιδευτική Πολιτική και Κοινωνιολογία της γλώσσας ΙΙ	—	—	—
E3.06 Εμπ/κός σχεδιασμός	E3.06 Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός	090 Προγραμματισμός στην Εκπ/ση ΙΙ	—	—	—
E4.08 Εικαστική Αγωγή ΙV	E4.01 Εικαστική Αγωγή ΙΙΙ	014 Εικαστική Αγωγή ΙΙ	014 Εικαστική Αγωγή ΙΙ	014 Εικαστική Αγωγή ΙΙ	014 Εικαστική Αγωγή ΙΙ
—	E4.02 Μουσική Αγωγή ΙΙΙ	063 Μουσική Αγωγή Ι	—	—	—
E4.06 Εικαστική Αγωγή ΙΙ	—	—	—	—	—
E4.07 Εικαστική Αγωγή ΙΙΙ	—	—	—	—	—
E4.09 Μουσική Αγωγή ΙΙ	—	—	—	—	—
E4.10 Μουσική Αγωγή ΙΙΙ	—	—	—	—	—

Πίνακας 3 (συνέχεια)
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1992-93 ΜΕ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ

1992-93	1991-92	1990-91	1989-90	1988-89	1987-88
E4.11 Μουσική Αγωγή IV	—	—	—	—	—
—	E5.05 Ιστορία νεότερης Ελλάδας και Πολιτισμού II	—	029 Ιστορία νεότερης Ελλάδας και Πολιτισμού II	—	—
E5.06 Περιβαλλοντική Αγωγή II	E5.06 Περιβαλλοντική Αγωγή II	076 Περιβαλλοντική Αγωγή II - Διδασκτική	—	—	—
E6.01 Κινητική εξέλιξη και κινητική μάθηση I	E6.01 Κινητική εξέλιξη και κινητική μάθηση I	054 Κινητική εξέλιξη και κινητική μάθηση I	—	—	—
E6.02 Κινητική εξέλιξη και κινητική μάθηση II	E6.02 Κινητική εξέλιξη και κινητική μάθηση II	058 Κινητική εξέλιξη και κινητική μάθηση II	—	—	—
E6.03 Κινητική εξέλιξη και κινητική μάθηση IV	E6.03 Κινητική εξέλιξη και κινητική μάθηση IV	075 Κινητική εξέλιξη και κινητική μάθηση IV	047 Ρυθμική	—	—

Παρασηγή: Για το 1992-93 οι φοιτητές που χρωστούν το μάθημα "Μεθοδολογία των επιστημών του Ανθρώπου Ι" που διδάχθηκαν στο Ε' 1991-92 θα ε-
ξετάσουν στο "Εισαγωγή στη Μεθοδολογία των Επιστημών του Ανθρώπου ΙI" (Υ310) που διδάσκεται στο εαρινό /Δ). με την κ. Δρασιάνα.

VI. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ 1992-93

Α' Εξάμηνο (χειμερινό)

1. Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής

Διδάσκουσα: Νέλλη Ασκούνη

- Παιδαγωγικές επιστήμες και επιστήμες της αγωγής
- Ιστορικότητα των παιδαγωγικών ιδεών και μεθόδων
- Από την παραδοσιακή (παλιά) παιδαγωγική στη νέα αγωγή
- Τ. Ντιούι: η μάθηση μέσα από την πράξη
- Α. Δελμούζος: η εφαρμογή των αρχών της νέας αγωγής στην Ελλάδα
- Το αντιαυταρχικό σχολείο του Α.Σ. Νηλ
- Το σχολικό τυπογραφείο του Σ. Φρενέ

2. Εισαγωγή στη Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Μαρία Μαλικιώση - Λοϊζου

Το μάθημα αυτό έχει σκοπό να εισάγει το φοιτητή στο περιεχόμενο της επιστήμης της Ψυχολογίας. Προσπαθεί να συνδέσει τη θεωρητική με τη πρακτική προσέγγιση παρουσιάζοντας τα πιο σημαντικά πορίσματα της ψυχολογικής έρευνας που δείχνουν και εξηγούν τους τρόπους και τα στάδια μέσα από τα οποία αναπτύχθηκε η επιστήμη της Ψυχολογίας. Περιλαμβάνει:

- Εισαγωγή στην επιστήμη της Ψυχολογίας
- Έννοια, περιεχόμενο και ιστορική εξέλιξη της Ψυχολογίας
- Μεθοδολογία
- Βιολογικοί μηχανισμοί της συμπεριφοράς
- Αντίληψη
- Μάθηση
- Μνήμη
- Γνωστικές λειτουργίες

3. Νέα Ελληνική Φιλολογία Ι

Επτανησιακή Σχολή - Η γενιά του '80

Διδάσκων: Γιάννης Παπακώστας

Έννοια και περιεχόμενο της λογοτεχνίας – Ορολογία – Περίοδοι – Η Επτανησιακή Σχολή (Σολωμός, Κάλβος κ.ά.) – Κλασικισμός – Ρομαντισμός – Νατουραλισμός – Ρεαλισμός – Παρνασισμός – Δημοτικό τραγούδι – Η γενιά του '80 (Παλαμάς, Παπαδιαμάντης, Βιζυηνός, Καρκαβίτσας, Ξενόπουλος, Μαλακάσης, Γρυπάρης) – Το νεοελληνικό διήγημα και τα κύρια χαρακτηριστικά του γνωρίσματα – Οι διαγωνισμοί διηγήματος – Ο Εκπαιδευτικός δημοτικισμός – Η ΝΕ Λογοτεχνία κατά τις δύο πρώτες δεκαετίες του αιώνα μας (Καρυωτάκης, Καβάφης, Σικελιανός, Βάρναλης) – Ερμηνεία αντιπροσωπευτικών κειμένων κατά σχολή και συγγραφείς).

4. Εικαστική Αγωγή I (Α – Λ)

Εικαστικές Τέχνες – Γνωριμία με απλά υλικά και τεχνικές. (Το μάθημα αποτελείται από δύο μέρη: θεωρητικό και πρακτικό).

Διδάσκουσα: Λουΐζα Καίση

1. Τί είναι Τέχνη.
2. Εικαστικές Τέχνες.
3. Εισαγωγή στην Εικαστική Αγωγή: υλικά και οργάνωση στο Νηπιαγωγείο.
4. Εικαστικά στάδια του παιδιού.
5. Η ζωγραφική και τα στοιχεία της: Σχέδιο, τόνος, χρώμα, συμβολισμοί χρωμάτων, σύνθεση, σημείο, γραμμή, σχήμα, επίπεδο κ.ά.
6. Μάσκες και θέατρο μασκέ.
7. Υλικά και Τεχνικές: α) μαρκαδόροι, β) παστέλ, γ) δακτυλομπογιές, δ) ζωγραφική με πινέλα, ε) κολλάζ, στ) μάσκες, ζ) χριστουγεννιάτικες διακοσμήσεις.

Εικαστική Αγωγή I (Μ–Ω)

Εισαγωγή στις εικαστικές τέχνες και τη διδακτική τους θεωρία, πρακτική και εφαρμογές στο νηπιαγωγείο.

Διδάσκων: Γεώργιος Σιγάλας

– Η τέχνη στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η εξέλιξη της εικαστικής αντίληψης στο παιδί. Η διεύρυνση της έννοιας της τέχνης. Τέχνη και ιδεολογία περίοδοι της τέχνης και στυλ. Κατανόηση της πορείας της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Μορφολογία (κλασσική Ελλάδα, χριστιανική τέχνη. Αναγέννηση μπαρόκ, κυβισμός, Pop-art, αφαίρεση). Μοντερνισμός και μεταμοντέρνο. Σύγχρονοι Εικαστικοί δημιουργοί. Καλλιτεχνική εμπειρία. Ανάλυση και κριτική της εικόνας. Κριτική της τέχνης και κοινωνική κριτική.

— Σχέδιο, ζωγραφική, πλαστική. Μέσα, υλικά τεχνικές. Χειροτεχνίες νηπίων. Στοιχεία διδακτικής.

5. Μουσική Αγωγή I

Διδάσκων: Γιώργος Μαλαφής

Θεωρία της μουσικής. Ορισμός της μουσικής, πως παράγεται ο ήχος, ύψος διάρκεια και ένταση του ήχου, φθογγόσημα, αξίες και σχέσεις των φθογγόσημων.

Πεντάγραμμο, κλειδιά (Γνώμονες), παύσεις, μέτρο, διαστολή, το κλάσμα και η σημασία του. Φυσική κλίμακα του ΝΤΟ. Περί του ρυθμού και της μελωδίας, πρακτική εξάσκηση και εφαρμογή μελωδικών ασκήσεων στο μέτρο 2/4 με αξίες μισά και τέταρτα.

Ασκήσεις σε μέτρα 3/4 και 4/4, τα σημεία αλλοιώσεως, ελλιπές μέτρο, στιγμή διαρκείας, σύζευξη διαρκείας, σύζευξη προσωδίας, μείζονες κλίμακες, τρίηχα, αντιχρονισμός, συγκοπή.

Ασκήσεις ρυθμικές και μελωδικές (σολφέζ) με τέταρτα, μισά, ολόκληρα, όγδοα και δέκατα έκτα, για να μπορέσουμε να διαβάσουμε ένα απλό μουσικό κομμάτι ή τραγούδι κατάλληλο για το Νηπιαγωγείο που με τη βοήθεια της πρακτικής εξάσκησης σ' ένα μικρό όργανο, π.χ.αρμόνιο ή αυλό, θα μπορούσε να έχει ωραιότερο ακουστικό αποτέλεσμα.

Στοιχεία οργανογνωσίας και διαίρεση των μουσικών οργάνων σε κατηγορίες, π.χ. κρουστά, πνευστά, έγχορδα κ.λ.π.

6. Θεωρητική εισαγωγή στα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης

Διδάσκουσα: Ευγενία Κουτσουβάνου

Αναφορά στη θεωρία και την έρευνα σχετικά με την ανάπτυξη και τη μάθηση του παιδιού της προσχολικής ηλικίας καθώς και ανάλυση των τελευταίων επιστημονικών απόψεων.

Εξετάζονται ορισμένες βασικές θεωρίες (συνειρμικές, κοινωνικές, γνωστικές) με στόχο να κατανοηθεί η σχέση μάθησης και εκπαιδευτικής πράξης κι επίσης οι συνέπειες που έχουν οι θεωρίες αυτές για το σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων προσχολικής εκπαίδευσης. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τα χαρακτηριστικά τους αναλύονται και συσχετίζονται με την ανάπτυξη του παιδιού της προσχολικής ηλικίας. Η θεωρητική κατάρτιση και η σύνδεσή της με την εκπαιδευτική πράξη είναι οι δύο άξονες, στους οποίους βασίζεται το περιεχόμενο του μαθήματος.

7. Θεατρικό παιχνίδι – δραματοποίηση

Διδάσκουσα: Άλκηστις Κοντογιάννη

Το θεατρικό παιχνίδι και η δραματοποίηση ως παιδαγωγική διαδικασία στην προσχολική εκπαίδευση.

Θεωρίες για το παιχνίδι. Σχέση συμβολικού παιχνιδιού, θεατρικού παιχνιδιού και δραματοποίησης.

Θέατρο και λειτουργίες θεάτρου. Σχέση θεάτρου, θεατρικού παιχνιδιού και δραματοποίησης.

Ιστορικό. Επικρατούσα ορολογία.

Η δυναμική της ομάδας στο θεατρικό παιχνίδι.

Ατομικές και ομαδικές ασκήσεις, μιμική, αυτοσχεδιασμός, παιχνίδια ρόλων, θεματικά στιγμιότυπα, δρώμενα, δραματοποίηση.

Ανάλυση στοιχείων. Βασικές αρχές. Στάδια και διαδικασία.

Αξιολόγηση.

Ο εκπαιδευτικός – εμπνευστής και οι στόχοι του.

Ποικίλοι τρόποι σύνθεσης ιστοριών και παραμυθιών. Θέματα.

Διασύνδεση με ποίηση, ζωγραφική, μουσική, χορό.

Χώρος, σκηηνικά, κοστούμια, προσωπεία, φωτισμός, οπτικοακουστικά μέσα.

Εφαρμογές. Δυσκολίες και αντιμετώπιση.

Το θεατρικό παιχνίδι και η δραματοποίηση στην ειδική αγωγή.

(Τα μαθήματα (13) χωρίζονται σε θεωρητικά (6) και πρακτικά (7). Η συμμετοχή στα πρακτικά μαθήματα είναι υποχρεωτική. Τα πρακτικά μαθήματα γίνονται σε καθορισμένες ομάδες των 50 ατόμων.)

8. Εικαστική Αγωγή II (Α-Λ)

Διδάσκουσα: Λουΐζα Καίση

Εικαστικές Τέχνες.

Ζωγραφική, Εικαστικές εφαρμογές

Εικαστική Αγωγή II (Μ-Ω)

Διδάσκων: Γεώργιος Σιγάλας

– Οπτική επικοινωνία, σημειολογία, σύμβολα Εικαστικές τέχνες και Λόγος. Στοιχεία αισθητικής και θεωρίες της τέχνης.

Εννοιολογική μέθοδος προσέγγισης του σύγχρονου έργου. Ψυχολογία της Τέχνης. Δημιουργικότητα και φαντασία. Σχολικοί και εξωσχολικοί παράγοντες αισθητικής αγωγής. Εισαγωγή στην αρχιτεκτονική, στο περιβάλλον και στη διακόσμηση.

– Σχέδιο, ζωγραφική, τυπώματα, κολάζ τρισδιάστατες κατασκευές, γραμμικό σχέδιο χειροτεχνίες νηπίων, κούκλες, μαριονέττες μάσκες.

– Παρουσιάσεις εργασιών από τους φοιτητές.

9. Μουσική Αγωγή II

Διδάσκων: Γεώργιος Μαλαφής

Επανάληψη των μειζόνων κλιμάκων, διαστήματα, ελάσσονες κλίμακες, απλά, σύνθετα και μεικτά μέτρα, όπως: 5/4 (Τσακώνικος), 7/8 Καλαματιανός) κ.ά.

Συγχορδίες και είδη των συγχορδιών. Περί της μεταφοράς (Trasporto), χρονόμετρο (Metronome) περιγραφή και χρησιμοποίησή του.

Οι σπουδαιότερες εποχές της Ιστορίας της μουσικής περιληπτικά: αρχαία, μεσαιωνική, Αναγέννηση, κλασική, ρομαντική, σύγχρονη (χαρακτηριστικά γνωρίσματα κάθε εποχής), ποιοι οι σπουδαιότεροι συνθέτες και τα έργα των.

Θα διδαχτούν τραγούδια κατάλληλα για τα νήπια, σχετικά με τις διάφορες εποχές, εορταστικά, ευκαιριακά και άλλα με τη βοήθεια πάντα ενός οργάνου, αρμονίου ή αυλού.

Στοιχεία Μορφολογίας: εξέταση των στοιχείων από τα οποία αποτελείται ένα μουσικό κομμάτι, μια μουσική σύνθεση. Τί είναι Σονάτα, Συμφωνία, Φούγκα, Ορατόριο, κ.λ.π.

Β' Εξάμηνο (εαρινό)

1. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης I

Εισαγωγή

Διδάσκουσα: Λέλα Γώγου

Τι είναι η Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Εκπαίδευση και οικονομική ανάπτυξη. Σχολική επίδοση και κοινωνική προέλευση. Η ευθύνη του σχολείου στη δημιουργία της ανισότητας. Οι ερμηνείες της κοινωνικής ανισότητας στο σχολείο. Η ανισότητα στην Ελληνική εκπαίδευση.

2. Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας I

Θέματα και ζητήματα Ιστορίας του Νεοελληνικού Πολιτισμού.

Διδάσκων: Απόστολος Παπαϊωάννου

Εθνική και κοινωνική συνείδηση στην Ελλάδα (1830-1922). Οι πολιτικές εξελίξεις. Σχηματισμός και ιδεολογία των πρώτων εργατικών στρωμάτων. Η επικράτηση της αστικής τάξης. Η Ελλάδα και το Ανατολικό Ζήτημα. Το Κρητικό, το Μακεδονικό και το Κυπριακό Ζήτημα. Η Ελλάδα ως βαλκανική δύναμη. Πολιτισμικά προβλήματα και πολιτιστικές αναζητήσεις.

3. Διαμόρφωση προσωπικότητας και προσαρμογή

Διδάσκουσα: Μαρία Λάσκου - Νασιάκου.

Προσδιοριστικοί παράγοντες διαμόρφωσης της προσωπικότητας (κληρονομικότητα και περιβάλλον) – Διαδικασίες ανάπτυξης (Κοινωνικοποίηση). – Λειτουργίες (νοημοσύνη, κινητήρια δύναμη, συγκίνηση, συναίσθημα) – Συμπεριφορά – προσαρμογή.

4. Οι κοινωνικές παράμετροι της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Διδάσκουσα: Άννα Φραγκουδάκη

1. Ποιοί είναι οι κυριότεροι παράγοντες που καθορίζουν τη σχολική επιτυχία ή αποτυχία.
 - 1.1. Οι ικανότητες που απαιτεί το σχολείο μαθαίνονται (δεν είναι εγγενείς).
 - 1.2. Ο εκπαιδευτικός θεσμός ευθύνεται για τη σχολική αποτυχία.
2. Η σημασία του νηπιαγωγείου για τη μείωση της σχολικής αποτυχίας.
 - 2.1. Η αντισταθμιστική εκπαίδευση πετυχαίνει όταν αρχίζει νωρίς.
 - 2.2. Η αφαιρετική ικανότητα και η μεταμόρφωση της ύλης στην προσχολική ηλικία.

5. Ψυχολογία της Εκπαίδευσης

Διδάσκουσα: Μ. Μαλικιώση - Λοϊζου

Το μάθημα αυτό ασχολείται ιδιαίτερα με την εφαρμογή των αρχών, των τεχνικών και άλλων πόρων της ψυχολογίας για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο παιδαγωγός στη προσπάθειά του να προωθήσει την ανάπτυξη και εξέλιξη του μαθητή. Είναι ένα μάθημα που εντάσσεται και στα παιδαγωγικά και στη ψυχολογία αφού συνδέεται άμεσα και με το χώρο της επιστήμης της ψυχολογίας αλλά και με την εκπαιδευτική πράξη. Περιλαμβάνει:

- Έννοια και περιεχόμενο της Ψυχολογίας της Εκπαίδευσης
- Μέθοδοι έρευνας
- Βασικές ψυχολογικές αρχές της εξέλιξης της διαδικασίας της μάθησης
- Ατομικές διαφορές στην ανάπτυξη και στις βασικές διαδικασίες της μάθησης.
- Παράγοντες που επηρεάζουν την εξέλιξη της προσωπικότητας του παιδιού.
- Το σχολείο ως φορέας κοινωνικοποίησης
- Ο ρόλος του παιδαγωγού και του σχολείου στη σωματική, νοητική, ψυχοκινητική και συναισθηματική εξέλιξη του παιδιού.

6. Μουσική Αγωγή ΙΙΙ

Διδάσκων: Γεώργιος Μαλαφής

Συνέχεια στην εκμάθηση διαφόρων τραγουδιών, κυρίως χορευτικών, με τη συνοδεία του οργάνου.

Συνέχεια από την ιστορία της μουσικής: Το θεωρητικό σύστημα των αρχαίων Ελλήνων (τρόποι, τετράχορδα) και ποιά ήταν τα μουσικά τους όργανα.

Βυζαντινή Μουσική: Ποιοί οι σπουδαιότεροι υμνογράφοι και μελωργοί, η βυζαντινή σημειογραφία και ποια σχέση έχουν οι κλίμακες της βυζαντινής μουσικής με την αρχαία ελληνική μουσική.

Ενδείκνυται επίσης η πρόσκληση Μουσικών Εκτελεστών κατά την ώρα του μαθήματος της μουσικής, ούτως ώστε οι φοιτητές ακούοντας να μπορούν να γνωρίσουν και να διακρίνουν όχι μόνο το σχήμα αλλά και το χαρακτηριστικό ήχο του κάθε οργάνου. Επιβάλλεται επίσης η ακρόαση μουσικών έργων διαφόρων Συνθετών και εποχών.

7. Ιστορία της Νεώτερης Ελλάδας και Πολιτισμού

Διδάσκων: Απόστολος Παπαϊωάννου

Για την εθνική και κοινωνική συνείδηση στην Ελλάδα 1830-1909. Ο ελλαδικός χώρος. Ο κόσμος του χωριού και ο κόσμος της πόλης. Πολιτική και ιδεολογία. Οι διεθνείς οικονομικές σχέσεις. Οι νέες ιδέες στην Ελλάδα 1830-1909.

8. Η γλώσσα ως παράγων της σχολικής επιτυχίας/αποτυχίας.

Διδάσκουσα: Άννα Φραγκουδάκη

1. Η κοινωνική διάσταση της γλώσσας
 - 1.1. Τοπικές και κοινωνικές διάλεκτοι
 - 1.2. Μητρική γλώσσα των μαθητών και σχολική γλωσσική νόρμα
2. Η θεωρία του Basil Bernstein για τη σχέση γλώσσας και σχολικής επιτυχίας.
 - 2.1. Η γλώσσα και η σχέση της με την κουλτούρα
 - 2.2. Η γλωσσική διδασκαλία στο σχολείο και οι επιπτώσεις της.

Γ' Εξάμηνο (χειμερινό)

1. Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Θάλεια Δραγώνα

Η κοινωνική ψυχολογία που αποτελεί τομή των κοινωνιολογικών παραγόντων και των ψυχολογικών καταβολών της ανθρώπινης συμπεριφοράς, είναι απαραίτητη για τη διερεύνηση των κοινωνικών φαινομένων. Το μάθημα αυτό εισάγει το νέο ακόμα φοιτητή στο έργο, τις ιδιαιτερότητες και τις μεθόδους της κοινωνικής ψυχολογίας. Τα επιμέρους θέματα που απασχολούν τη σύγχρονη κοινωνική ψυχολογία εντάσσονται σε τέσσερις μεγάλες ενότητες: Ατομικές Διεργασίες και Κοινωνική Συμπεριφορά, Διατομικές Διεργασίες, Ομαδικές Διεργασίες και Διομαδικές Σχέσεις, Συναλλαγή στο Ευρύτερο Κοινωνικό Περιβάλλον.

2. Στοιχεία τεκμηρίωσης επιστημονικών εργασιών

Διδάσκων: Απόστολος Παπαϊωάννου.

Τα ενδιαφέροντα του φοιτητή και η προσιτή βιβλιογραφία. Η γνώση ξένων γλωσσών. Η επιλογή του θέματός της εργασίας. Γνώση, επιλογή και χρήση της βιβλιογραφίας (κριτική της βιβλιογραφίας).

Συγκέντρωση των βιβλιογραφικών πηγών και τεχνική αποδελτίωσης (χρήση βιβλιογραφικών δελτίων). Οργάνωση και σχέδιο της εργασίας. Εννοιολογική κατάταξη του θέματος (με χρονολογικές παρατηρήσεις). Διάγραμμα ενοτήτων και κεφαλαίων. Σύνταξη του τελικού κειμένου. Όργανα, μέσα, εργαλεία, όροι ή προϋποθέσεις για τη σύνταξη επιστημονικής εργασίας.

3. Περιβαλλοντική Αγωγή I

Εισαγωγή στη Περιβαλλοντική Αγωγή

Διδάσκουσα: Ευγενία Φλογαΐτη

1. Ιστορία, φιλοσοφία, αρχές, στόχοι, σκοπός της Περιβαλλοντικής Αγωγής.
 2. Βασικές γνώσεις που αφορούν στο περιβάλλον, α) Βιοφυσικοί παράμετροι: Δομή και λειτουργία του φυσικού περιβάλλοντος, δυναμική οικοσυστημάτων, ροή ενέργειας, μεταφορά και ανακύκλωση της ύλης, δυναμική πληθυσμών. β) Ανθρώπινες παρεμβάσεις στις φυσικές διαδικασίες, ανθρωπογενή οικοσυστήματα, αστικά συστήματα.
 3. Οικονομικές και κοινωνικοπολιτιστικές παράμετροι.
 4. Αλληλεπίδραση βιοφυσικών και κοινωνικών, πολιτιστικών, οικονομικών παραγόντων.
 5. Εξέλιξη σχέσεων ανθρώπου-βιοφυσικού περιβάλλοντος.
 6. Οικολογική κρίση. Περιβαλλοντικά προβλήματα. Αίτια και συνέπειες.
4. Εισαγωγή στη Μεθοδολογία των Επιστημών του Ανθρώπου I

Διδάσκουσα: Θάλεια Δραγώνα

Ο φοιτητής εξοικειώνεται με τις έννοιες της μεθόδου, της τεχνικής, της μεθοδολογίας. Γίνεται μια σύντομη επισκόπηση της εξέλιξης της επιστημονικής σκέψης και εισάγονται τα βασικά θέματα που αποτέλεσαν αντικείμενο των βασικών θεωρητικών αντιθέσεων (νομοθετική/ιδιογραφική προσέγγιση-κλινική/πειραματική-ποιοτική/ποσοτική). Παρουσιάζονται οι βασικές ερευνητικοί μέθοδοι. Αναλύονται οι διάφορες φάσεις του ερευνητικού σχεδιασμού και περιγράφονται οι διάφοροι τύποι κλιμάκων μέτρησης. Δίνεται μεγάλη έμφαση στα χαρακτηριστικά τα απαραίτητα για κάθε επιστημονική μέτρηση (αξιοπιστία-εγκυρότητα) και περιγράφεται ο τρόπος διασφάλισής τους. Τέλος, περιγράφονται τα διάφορα είδη δειγματοληψίας.

5. Γνωστική - νοητική εξέλιξη του παιδιού και του εφήβου

Διδάσκουσα: Όλγα Πανοπούλου Μαράτου

Αναπτύσσεται η έννοια του σταδίου και τα στάδια της γνωστικής ανάπτυξης, από τη γέννηση ως την εφηβεία, με βασικό άξονα τη θεωρία του Jean Piagetna ιδιαίτερη έμφαση στην προσχολική ηλικία.

Αναφέρονται οι σχέσεις της θεωρίας αυτής με τη Γενετική Επιστημολογία. Αναπτύσσεται ακόμη η έννοια της Νοημοσύνης και το δίλημμα «Κληρονομικό/επίκτητο».

(Το μάθημα αυτό θα διδαχθεί στο Γ' εξάμηνο μόνο για το ακαδημαϊκό έτος 1992-93).

6. Μουσικοκινητική Αγωγή - Ρυθμική

Διδάσκουσα: Μαρία Κυνηγού - Φλάμπουρα

Τα μουσικοκινητικά κεφάλαια θα διδαχθούν με βιωματικό τρόπο.

Τα θέματα είναι:

Πρωταρχικοί ρυθμοί του ανθρώπου (χτύποι καρδιάς, αναπνοή, βήμα).

Σχέση της κίνησης με το ρυθμό και τη μελωδία.

Καταλληλότητα μουσικής

Ακρίβεια ρυθμού

Ρυθμός λόγου (προσωδιακοί κανόνες)

Κινητικός αυτοσχεδιασμός

Ομάδες στο χώρο

Σχήματα στο χώρο (σημεία, γραμμές, επιφάνειες, όγκοι)

Δυναμική μορφή και πλαστικότητα της κίνησης

Ρυθμικές αξίες

Ρυθμικά μοτίβα

Piano-forte

Αναπνοές

Παύσεις

Ένταση-χαλάρωμα. Μυϊκή κυριαρχία

Ρυθμικά παιχνίδια κ.λ.π.

7. Ιστορία της Νεώτερης Ελλάδας II

Διδάσκων: Απόστολος Παπαϊωάννου.

Η Ελλάδα, τα Βαλκάνια και η Ευρώπη (1897 - 1936).

Ο άτυχος πόλεμος του 1897. Η αναζήτηση συμμαχιών στην Ευρώπη. Τα εθνικιστικά κινήματα. Οι επαναστατικές αναταραχές στην Κρήτη. Το Μακεδονικό Ζήτημα. Η Συνθήκη του Βουκουρεστίου. Τα εθνικά προβλήματα και οι νέες πολιτιστικές πραγματικότητες.

8. Διαφορές των φύλων

Διδάσκουσα: Μαρία Νασιάκου

1. Βιολογικές διαφορές. Βιολογικός ντετερμινισμός. Κοινωνιοβιολογία. Ανθρώπινη συμπεριφορά.
2. Κοινωνικές συνιστώσες. Διαμόρφωση ταυτότητας του φύλου. Κοινωνικοποίηση του ρόλου των φύλων (Οικογένεια - Σχολείο). Κοινωνικά στερεότυπα και ανισότητα των φύλων. Μητρική λειτουργία.

9. Μειονότητες

Διδάσκουσα: Αθηνά Ζώνιου - Σιδέρη

Οι μειονότητες στην Ελλάδα-Κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα των μειονοτήτων. Ήθη-έθιμα-Δομή και λειτουργία των μειονοτητών ομάδων. Η θέση τους στο κοινωνικό καταμερισμό εργασίας.

Διαπολιτιστική Ψυχολογία: Μειονεκτήματα-πλεονεκτήματα της διαπολιτιστικής Ψυχολογίας. Πολιτισμός (Πολιτισμικά προβλήματα).

Διαπολιτιστική εκπαίδευση: Διγλωσσία-Προσαρμογή, Επιπολιτισμός (εννοιολογικό πλαίσιο της θεωρίας του επιπολιτισμού)-Στάσεις επιπολιτισμού,-Αφομοίωση-Εναρμόνιση-Προσαρμογή-Διαχωρισμός- Απόσχιση-Περιθωριοποίηση-Επιπολιτιστικό άγχος-Στερεότυπες αντιλήψεις-Αξίες-Συλλογικότητα-Ατομικισμός-Αξίες και εκπαίδευση.

Ταυτότητα του "Εγώ"-Εθνική ταυτότητα-Δυναμική της εθνικής ταυτότητας-Κοινωνική ταυτότητα-Ταυτότητα μειονότητας-Συμμετοχή στην ομάδα.

Παιδαγωγικά και ψυχολογικά προβλήματα.

Ένταξη των παιδιών στην προσχολική αγωγή.

10. Θεσμικές και κοινωνικές σχέσεις σχολείου - οικογένειας

Διδάσκουσα: Λέλα Γώγου

Κοινωνιολογική ανάλυση των αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στην οικογένεια και το σχολείο. Οικογένειες από διαφορετικές κοινωνικές τάξεις στη σχέση τους με το σχολείο. Η σπουδαιότητα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στην οικογενειακή αγωγή και ειδικότερα στις σχέσεις γονιών-εκπαιδευτικών.

Δ' Εξάμηνο (εαρινό)

1. Εξελικτική Ψυχολογία II

Γνωστική και συναισθηματική εξέλιξη του παιδιού και γλωσσική ανάπτυξη

Διδάσκουσα: Όλγα Πανοπούλου - Μαράτου

Το μάθημα αυτό είναι συνέχεια και προέκταση του μαθήματος. Εξελικτική Ψυχολογία I. Αναπτύσσεται η συναισθηματική εξέλιξη του παιδιού και του εφήβου, με άξονα τις ψυχοδυναμικές θεωρίες και με ιδιαίτερη έμφαση στην προσχολική ηλικία. Παρουσιάζονται επίσης και αναπτύσσονται θεωρίες για τη γλωσσική ανάπτυξη: συμπεριφοριστικής (Skinner), βιολογικές - γενετικές (Lenneberg - Chomsky), γνωστικές (Piaget, Vygotsky) και κοινωνική (Bernstein).

2. Νέα Ελληνική Φιλολογία II

Η γενιά του '30 - Παιδική λογοτεχνία

Διδάσκων: Γιάννης Παπακώστας

Ο μεσοπόλεμος και η γενιά του '30 - Η ανανέωση του ποιητικού μας λόγου (Σεφέρης, Ελύτης, Ρίτσος, κ.ά.) - Ο υπερρεαλισμός (Εμπειρικός, Εγγονόπουλος) - Το δοκίμιο (Θεοτοκάς, Σεφέρης) - Ερμηνεία κειμένων - Το απομνημόνευμα - Η παιδική λογοτεχνία της περιόδου 1880-1930.

3. Εισαγωγή στη Μεθοδολογία του Ανθρώπου II

Διδάσκουσα: Θάλεια Δραγώνα

Εισάγονται οι διάφορες επιστημονικές τεχνικές στην υπηρεσία των μεθόδων: η συνέντευξη, η παρατήρηση, η ανάλυση των γραπτών κειμένων και όλες οι διάφορες μορφές τους και εφαρμογές τους. Όλες οι τεχνικές παρουσιάζονται σε σχέση με τις θεωρητικές παραδοχές που συζητήθηκαν στο α' εξάμηνο και οι διάφορες μορφές των τεχνικών τοποθετούνται σε ένα συνεχές που εκτείνεται ανάμεσα στην ποσοτική και την ποιοτική προσέγγιση.

Περιγράφονται οι εκάστοτες συνθήκες χρήσης, το περιεχόμενο, η διαδικασία μέτρησης, ο τρόπος ανάλυσης και ερμηνείας της κάθε τεχνικής. Τέλος, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη σχέση ερευνητή - ερευνώμενου.

4. Εκπαίδευση και Τεχνολογία: Το σχολείο στην εποχή της εικόνας

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Κορωναίου

- Βιομηχανική επανάσταση και κοινωνία της εικόνας - Εικόνα και αναπαράσταση - Εικόνα και Παιδαγωγική - Η υποτίμηση του ρόλου της εικόνας στην παιδαγωγική πρακτική - Ρόλος του σχολείου στην εποχή των οπτικοακουστικών μηνυμάτων - κινηματογραφική εικόνα, τηλεοπτική εικόνα, «νέες τεχνολογίες». - Η διδακτική και εκπαιδευτική τηλεόραση. Αξιολόγηση των χρήσεων της εκπαιδευτικής τηλεόρασης - κοινωνικοποίηση και σχολειοποίηση.

5. Θεωρίες της Αγωγής (Κριτική Παιδαγωγική)

Διδάσκων: Παναγιώτης Παπακωνσταντίνου.

Κριτική Παιδαγωγική

- Εισαγωγή
- Παιδαγωγικός Λόγος και Παιδαγωγική Γνώση.
- Παιδαγωγικά Ρεύματα και Εκπαιδευτική πραγματικότητα: «ανάγνωση» της διαλεκτικής τους.
- Οι Εκπαιδευτικοί και η παιδαγωγική γνώση
- Μεθοδολογικές προσεγγίσεις ενός εκπαιδευτικού προβλήματος.
- Η έρευνα και η διεπιστημονικότητα στις Επιστήμες της Αγωγής.
- Οι εκπαιδευτικοί και το εκπαιδευτικό σύστημα.

Θεωρίες της Αγωγής

Σύγχρονες Παιδαγωγικές θεωρίες.

- Από τη φρονηματιστική Παιδαγωγική στη Νέα Αγωγή.
- Τάσεις της Νέας Αγωγής και Αντιαυταρχική Παιδαγωγική.
- Ψυχανάλυση και Παιδαγωγική:
(θεσμική Παιδαγωγική - Ανοιχτό Σχολείο - Παιδαγωγική)
- Κοινωνική ή Ριξοσπαστική Παιδαγωγική
- Παιδαγωγικές θεωρίες και εκπαιδευτική πράξη.
- Οι κοινωνιολογικές κριτικές των εκπαιδευτικών θεσμών και η έννοια της συμβολικής βίας.
- Για μια μετασχηματιστική παιδαγωγική της επιτυχίας.

6. Περιβαλλοντική Αγωγή II

Ειδικά θέματα Περιβαλλοντικής Αγωγής

Διδάσκουσα: Ευγενία Φλογαΐτη

Ανάλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Γεωγραφική κλιμάκωση.

Διαχρονικότητα.

Οικονομικοί, πολιτιστικοί, κοινωνικοί παράγοντες σε σχέση με τα προβλήματα του περιβάλλοντος.

Ανάπτυξη και περιβάλλον.

Οι βιοφυσικές, οικονομικές, κοινωνικές συνέπειες της οικολογικής κρίσης.

7. Εφηβεία.

Διδάσκουσα: Μαρία Λάσκου-Νασιάκου.

- Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της Εφηβείας
- Η αντίληψη του σώματος και η ταυτότητα του φύλου

- Ερωτική δραστηριότητα στην εφηβεία.
- Διαπροσωπικές σχέσεις με οικογένεια, συνομηλίκους, καθηγητές και συμβουλευτική εφήβων.

8. Εικαστική Αγωγή III (Α-Λ)

Διδάσκουσα: Λουΐζα Κακίση

Το μάθημα χωρίζεται σε δύο μέρη: θεωρητικό και πρακτικό. (Απευθύνεται κυρίως σ' αυτούς που έχουν παρακολουθήσει την Εικαστική Αγωγή I).

1. Στοιχεία Ιστορίας της Τέχνης: α) Αρχαίοι Πολιτισμοί και η ζωγραφική τους. β) Σύγχρονη Τέχνη: κινήματα του 20ού αιώνα.
2. Γλυπτική, πλαστική, κεραμική - Ο Πηλός
3. Ο Gaudí και η Αρχιτεκτονική.
4. Χαρακτική: χάραγμα - τύπωμα στο Νηπιαγωγείο - απλά υλικά.
5. Τα παιχνίδια και οι κούκλες
6. Πασχαλιάτικες και άλλες διακοσμήσεις: ζωγραφική, χειροτεχνία, κ.ά.

Εικαστική Αγωγή III (Μ-Ω)

Διδάσκων: Γιώργος Σιγάλας

- Ανοιχτό πρόγραμμα που διαμορφώνεται ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των φοιτητών με γενικό θέμα: «Εναισθητοποίηση απέναντι στην τέχνη ως δημιουργός και ως θεατής». Προτεινόμενες εργασίες: «οπτικά τοπία», «το παιδί και το μουσείο», «μαθηματικά και εικαστικά», «οικολογία και τέχνη» «κριτική στα κόμιξ», «το Kitsch σαν αντικείμενο και σαν συμπεριφορά», «γνώση και ιδεολογία».
- Η έρευνα στην αισθητική αγωγή.
- Σχέδιο ζωγραφική, υφαντική, κεραμική, χαλκοπλαστική, μακέττες κατασκευές, χειροτεχνίες νηπίων.
- Παρουσιάσεις εργασιών από τους φοιτητές.

9. Μουσική Αγωγή IV

Διδάσκων: Γεώργιος Μαλαφής

Συνεχίζεται η εκμάθηση τραγουδιών και στο αρμόνιο ή αυλό σε διάφορους ρυθμούς κυρίως ελληνικούς (Καλαματιανό - Τσάμικο - Τσακωνικό) κ.ά.

Θεωρία: Περί της ρυθμικής Αγωγής και οι κυριώτεροι όροι αυτής. Μετατροπές και είδη αυτών με σχετικά παραδείγματα. Περί της Αιολικής και Δωδεκαφθογγικής κλίμακας, τι είναι η πεντατονική κλίμακα κ.λ.π. Τι είναι το Πυθαγόρειο Μονόχορδο και λεπτομέρειες περί αυτού. Τέλος συνιστάται η μουσική ακρόαση έργων κλασικής κυρίως μουσικής όπως επίσης και έργων Ελλήνων συνθετών.

10. Προγραμματισμός και Διδασκαλία

Διδάσκουσα: Σοφία-Ελένη Ντολιοπούλου

- Προσχολική αγωγή: Έννοια και στόχοι
- Χαρακτηριστικά και ανάγκες των νηπίων
- Δραστηριότητες και στόχοι
- Βραχυπρόθεσμος (ημερήσιος, εβδομαδιαίος), μεσοπρόθεσμος (μηνιαίος, διμηνιαίος) και μακροπρόθεσμος (ετήσιος)
- Χώρος και περιβάλλον του νηπιαγωγείου, γωνιές, μορφωτικό υλικό.
- Μέθοδοι διδασκαλίας
- Ρόλος του/της νηπιαγωγού και των νηπίων
- Τρόποι αξιολόγησης των παιδιών και του προγράμματος.

Ε' Εξάμηνο (χειμερινό)

1. Διδακτική μεθοδολογία I - Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική

Διδάσκουσα: Ευγενία Κουτσουβάνου

Το μάθημα στηρίζεται στο θεωρητικό προβληματισμό που έχει διατυπωθεί για τους ειδικούς κύκλους προγραμμάτων της προσχολικής εκπαίδευσης με βάση τις σύγχρονες τάσεις για την ανάπτυξη των προγραμμάτων αυτών. Περιλαμβάνει προγράμματα που στηρίζονται στη θεωρία του Piaget, στη μέθοδο Montessori, στην προσέγγιση του Bank Street (εξελικτική-κοινωνική προσέγγιση) και σε εκλεκτικά προγράμματα Ηνωμένων Πολιτειών και Αγγλίας.

Τονίζονται η θεωρητική γνώση για την ανάπτυξη εννοιών και δεξιοτήτων, οι μέθοδοι και οι στρατηγικές (ειδικές τεχνικές διδασκαλίας και προβληματισμού), τα κριτήρια για την ανάπτυξη και επιλογή του παιδαγωγικού υλικού και τέλος ερευνώνται και αναπτύσσονται, αναλύονται και συγκρίνονται διάφορα μοντέλα και σχέδια για την προσχολική εκπαίδευση. Τονίζεται η σημασία της κατευθυνόμενης συμμετοχής και της συστηματικής παρατήρησης των φοιτητών σε νηπιαγωγεία.¹

Προβλέπονται ασκήσεις ομαδικές και ατομικές, γίνονται συζητήσεις για τη σημασία της συμμετοχής του παιδιού της προσχολικής ηλικίας στις διάφορες δραστηριότητες του σχολείου και δίνονται απαντήσεις σε βασικά ερωτήματα.

2. Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης I

Διδάσκων: Αλέξης Δημαράς

Με κύριο εργαλείο δουλειάς τα κείμενα, εξετάζονται στη διαχρονική τους διάσταση φαινόμενα που με την επανάληψή τους χαρακτηρίζουν τόσο τις δομές του εκπαιδευτικού συστήματος όσο και την εκάστοτε

κρατούσα παιδαγωγική σκέψη. Με έμφαση στις μεταρρυθμίσεις (και τις προτάσεις για μεταρύθμιση) επισημαίνονται οι επιπτώσεις των κοινωνικών δεδομένων στα εκπαιδευτικά πράγματα. Επισκοπούμενη περίοδος 1821 - 1950.

3. Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Μαρία Λάσκου – Νασιάκου

Φυσιολογική (κανονική) και μη φυσιολογική (παθολογική) συμπεριφορά.

Ψυχική Υγεία – Ψυχική νόσος.

Ιστορία Ψυχοπαθολογίας.

Βιο-ψυχο-κοινωνική προσέγγιση της «παθολογικής» συμπεριφοράς.

Αποτίμηση της συμπεριφοράς.

Κλινική Ψυχολογία στην πράξη: θεραπεία.

4. Παιδαγωγική της ένταξης

Ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της ένταξης

Διδάσκουσα: Αθηνά Ζώνιου – Σιδέρη

Αναπηρία. Η δυσκολία ενός ορισμού για την "αναπηρία". Ο ανάπηρος στην κοινωνία (πολιτιστική – ιστορική ανασκόπηση). Η αναπηρία από την σκοπιά της ψυχανάλυσης, της ψυχολογίας, της κοινωνικής ψυχολογίας. Κοινωνική αλληλεπίδραση. Στάση των αναπήρων προς την αναπηρία τους. Δομή της προσωπικότητας. Η θέση του ανάπηρου στην οικογένεια.

Ειδική Αγωγή (ορισμοί, ιστορική αναδρομή). Η Ειδική Αγωγή στην Ελλάδα μετά το 1900. Στόχοι της Ειδικής Αγωγής. Το Ειδικό Σχολείο σήμερα. Ο Ειδικός Παιδαγωγός.

Παιδαγωγική της ένταξης (εισαγωγή). Η Παιδαγωγική της ένταξης ως εξέλιξη της Ειδικής Παιδαγωγικής σκέψης και πράξης. Η ένταξη στα πλαίσια της Αγωγής. Ο μη διαχωρισμός "παιδιών και νέων" με ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες (σε αναζήτηση νέων εννοιών). Ένταξη στο Νηπιαγωγείο και στο Δημοτικό. Μορφές ένταξης (εντασσόμενη ομάδα, ατομική ένταξη στο Νηπιαγωγείο). Διαδικασία ένταξης στον Παιδικό Σταθμό και στο Νηπιαγωγείο. Αρχές και στόχοι της ένταξης στην εκπαίδευση. Το Σχολείο ένταξης. Ο παιδαγωγός της ένταξης.

5. Θεωρίες της προσωπικότητας

Διδάσκουσα: Όλγα Πανοπούλου - Μαράτου

Εισαγωγή στη φύση της θεωρίας για την προσωπικότητα. Παρουσιάζονται και συζητούνται οι παρακάτω θεωρίες προσωπικότητας: θεωρίες των τύπων (βιολογικές και ψυχολογικές), θεωρίες των χαρακτηριστικών (Cattell), ψυχοδυναμικές θεωρίες (ψυχαναλυτική του Freud και

αναλυτική του Jung), κοινωνικές-ψυχολογικές θεωρίες (Adler, Fromm, Horney), η θεωρία του πεδίου του Lewin, η ατομική ψυχολογία του Allport, η θεωρία της μάθησης για την προσωπικότητα που βασίζεται στο συμπεριφορισμό (Dollard και Miller) και η θεωρία του εαυτού του Rogers.

6. Θεωρίες των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Κορωναίου

Ιστορία των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας – Τύπος, κινηματογράφος, ραδιόφωνο, τηλεόραση – Διάφορες προσεγγίσεις της μαζικής επικοινωνίας: λειτουργικές, τεχνολογικές και διαλεκτικές θεωρίες – Κοινωνιολογία του κοινού με έμφαση στην κατανάλωση των ΜΜΕ από τα παιδιά και τους νέους – Οι συνθήκες χρήσης των ΜΜΕ – ΜΜΕ και πολιτιστικές ανισότητες – Οι επιδράσεις των ΜΜΕ στα παιδιά σχολικής και προσχολικής ηλικίας – Τα ΜΜΕ και η βία – Θέση και ρόλος του δέκτη στην πρόσληψη των μηνυμάτων – ΜΜΕ και σύγχρονες εκπαιδευτικές αξίες – Η έννοια του «παράλληλου σχολείου».

7. Περιβαλλοντική Αγωγή III

Θέματα Περιβαλλοντικής Αγωγής σχετικά με τον Ελληνικό χώρο.

Διδάσκουσα: Ευγενία Φλογαΐτη

1. Ιδιαιτερότητες της δομής και λειτουργίας των Μεσογειακών οικοσυστημάτων. Βιότοποι της Ελλάδας.
2. Ο Ελληνικός χώρος και τα περιβαλλοντικά προβλήματα.
3. Περιβαλλοντική πολιτική. Διεθνείς συμβάσεις.
Περιβαλλοντικά κινήματα. Περιβαλλοντική πολιτική και περιβαλλοντικά κινήματα στην Ελλάδα.

ΣΤ' Εξάμηνο (Εαρινό)

1. Διδακτική Μεθοδολογία II

Διδάσκουσα: Σοφία - Ελένη Ντολιοπούλου

Θεωρητικό μέρος:

- Θεωρίες για τη γλωσσική και κοινωνική ανάπτυξη στην προσχολική ηλικία.
- Σημασία και στόχοι της γλωσσικής και Κοινωνικής αγωγής στο νηπιαγωγείο.
- Προαναγνωστικό και προγραφικό στάδιο στην προσχολική αγωγή.
- Δραστηριότητες και μέθοδοι διδασκαλίας γλωσσικής και κοινωνικής αγωγής.

- Τρόποι ενθάρρυνσης των δραστηριοτήτων αυτών σε όλη τη διάρκεια του ημερήσιου προγράμματος.
- Τρόποι αναζήτησης ή κατασκευής μορφωτικού υλικού σχετικού με τη γλωσσική και κοινωνική αγωγή και ανάπτυξη των αντίστοιχων γωνιών.

Πρακτικό μέρος:

- Παρακολούθηση και συμμετοχή ομάδων φοιτητών/ριών, κάθε εβδομάδα, στο ημερήσιο πρόγραμμα μιας τάξης νηπιαγωγείου και περιγραφή δραστηριοτήτων.
- Σχεδιασμός και διεξαγωγή δραστηριοτήτων στην ίδια τάξη, κατά τις τελευταίες εβδομάδες της πρακτικής εξάσκησης.

2. Συμβουλευτική Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Μ. Μαλικιώση - Λοϊζου

Το μάθημα αυτό στοχεύει στην προώθηση της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης των φοιτητών στο σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η συμβουλευτική στο χώρο της παιδείας. Παρέχει γνώσεις γύρω από τη ψυχодυναμική των ανθρώπινων σχέσεων έτσι ώστε οι μελλοντικοί παιδαγωγοί να μπορούν να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα, τις σκέψεις και τις επιθυμίες των μικρών παιδιών αλλά και όλων εκείνων με τους οποίους αλληλεπιδρούν, ώστε να χειρίζονται με σαφήνεια τις αντιδράσεις τους. Περιλαμβάνει:

- Εισαγωγή στη φιλοσοφία, τη φύση και τους στόχους της συμβουλευτικής ψυχολογίας.
- Έννοια και ιστορική εξέλιξη της συμβουλευτικής ψυχολογίας
- Μεθοδολογία
- Θεωρητικές κατευθύνσεις
- Συμβουλευτική διαδικασία

3. Μεθοδολογία των Επιστημών του Ανθρώπου: στατιστική

Διδάσκων: Βασίλης Γιαλαμάς

4. Μεθοδολογία των επιστημών του ανθρώπου III

Η ανάλυση περιεχομένου στις Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Κορωναίου

Η σημασία των λεκτικών και εξωλεκτικών μηνυμάτων και η χρήση της ανάλυσης περιεχομένου – Ο ρόλος της προβληματικής, των υποθέσεων και των εννοιών στην έρευνα – Τα αντικείμενα της ανάλυσης περιεχομένου: σχολικά εγχειρίδια, προγράμματα, τύπος (κείμενο και εικόνα), συνεντεύξεις κλπ. – Είδη της ανάλυσης περιεχομένου: ποιοτική και ποσοτική ανάλυση – Κριτήρια επιλογής των διάφορων τεχνικών της ανάλυσης περιεχομένου – Οι συγκριτικές μέθοδοι και η ανάλυση περιεχομένου.

5. Κοινωνιολογία του Σχολείου

Διδάσκουσα: Λέλα Γώγου

Εθνογραφικές προσεγγίσεις στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης. Οι σχέσεις σχολείου – κοινότητας και ο αγώνας ενάντια στη σχολική αποτυχία. Η σχολική τάξη ως αντικείμενο κοινωνιολογικής μελέτης.

6. Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή.

Διδάσκουσα: Αθηνά Ζώνιου – Σιδέρη

Το τυφλό παιδί και το παιδί με δυσκολίες όρασης. Το κωφό παιδί και το βαρήκοο παιδί. Το παιδί με σωματική αναπηρία. Το παιδί με νοητική καθυστέρηση. Το παιδί με διαταραχές ομιλίας. Το παιδί με διαταραχές συμπεριφοράς: γενικά αίτια, προβλήματα από την εκάστοτε μελετούμενη αναπηρία. Ψυχοκινητική ανάπτυξη του παιδιού με ειδικές ανάγκες. Ψυχολογικά – παιδαγωγικά προβλήματα.

7. Εικαστική Αγωγή IV (Α-Λ)

(Απευθύνεται κυρίως σ' αυτούς που έχουν παρακολουθήσει την Εικαστική Αγωγή I και II και προϋποθέτει γνώσεις από τα εξάμηνα αυτά).

Διδάσκουσα: Λουΐζα Κακίση

1. Σύγχρονα έργα Τέχνης: γνωριμία, ανάλυση, συζήτηση.
2. Γνωριμία με ποικίλους τρόπους και τεχνικές καλλιτεχνικής δημιουργίας: α) Ζωγραφική: μικτή τεχνική, β) Το ανάγλυφο, γ) Κατασκευές στο χώρο, δ) Χαρακτική και τύπωμα*, ε) Χαρτοπολιτός.

Εικαστική Αγωγή IV (Μ-Ω)

Διδάσκων: Γεώργιος Σιγάλας

- Διδακτική της τέχνης και εφαρμογές. Διδασκαλία εννοιών. Τεχνικές ε-ποπτικό υλικό. Οργάνωση εργαστηρίου.
- Δημιουργικές δραστηριότητες. Αναλυτικό πρόγραμμα, σχεδιασμός προγράμματος, βοηθήματα. Αξιολόγηση διδασκαλίας και προγράμματος. Ιστορικά και επιστημολογικά στοιχεία αισθητικής αγωγής. Μέθοδοι διδασκαλίας. Διαθεματική προσέγγιση της ύλης.
- Σχέδιο, ζωγραφική, τόμπολες, παιχνίδια χειροτεχνίες νηπίων σχολικές εορτές και διακοσμήσεις.
- Δειγματικές διδασκαλίες φοιτητών με βιντεοσκόπηση και αξιολόγηση.

Z' εξάμηνο (χειμερινό)

1. Διδακτική Μεθοδολογία III

Διδάσκουσα: Σοφία-Ελένη Ντολιοπούλου

Θεωρητικό μέρος:

- Σημασία και στόχοι των μαθηματικών ι των φυσικών επιστημών στο νηπιαγωγείο.
- Στάδια ανάπτυξης της λογικομαθηματικής γνώσης και σκέψης του παιδιού της προσχολικής ηλικίας.
- Θεωρία του Piaget -πειράματα. Αρχές για τη «διδασκαλία» των μαθηματικών στο νηπιαγωγείο που απορρέουν απ' αυτή. Κριτική της θεωρίας.
- Δραστηριότητες και μέθοδοι διδασκαλίας προμαθηματικών και φυσικών εννοιών.
- Τρόποι ενθάρρυνσης των δραστηριοτήτων αυτών σε όλη τη διάρκεια του ημερήσιου προγράμματος.
- Τρόποι αναζήτησης ή κατασκευής μορφωτικού υλικού σχετικού με τις προμαθηματικές και φυσικές έννοιες και ανάπτυξη αντίστοιχων γωνιών.

Πρακτικό μέρος:

- Παρουσίαση πειραμάτων από ομάδες φοιτητών/ριών
- Προετοιμασία και διεξαγωγής κάθε εβδομάδα, ενός ημερήσιου προγράμματος, από ομάδες φοιτητών/ριών σε μια τάξη νηπιαγωγείου.

2. Συγκριτική Εκπαίδευση I

Επιστημολογικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη Συγκριτική Εκπαίδευση

Διδάσκουσα: Μαρία Ηλιού

1. Η συγκριτική προσέγγιση και οι συγκριτικές επιστήμες.
2. Οι Επιστήμες της Αγωγής: εξέλιξη, τυπολογίες.
3. Η Συγκριτική Εκπαίδευση διεθνώς και στην Ελλάδα.
4. Οι Διεθνείς Οργανισμοί. Το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών.
5. Οι Ευρωπαϊκοί οργανισμοί. Άλλοι διεθνείς οργανισμοί.
6. Η εκπαιδευτική πολιτική των διεθνών οργανισμών.
7. Τα κανονιστικά κείμενα των διεθνών οργανισμών: Διακηρύξεις, Συστάσεις, Συνθήκες, Συμβάσεις.
8. Τα δικαιώματα του ανθρώπου. Τα δικαιώματα του παιδιού. Δικαιώματα και υποχρεώσεις του εκπαιδευτικού.
9. Πλαίσια για τη διαμόρφωση εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής.

3. Η γλώσσα ως επικοινωνία στη προσχολική και πρώτη σχολική περίοδο.

Διδάσκουσα: Άννα Φραγκουδάκη

1. Γλώσσα και επικοινωνία

1.1. Το νόημα παράγει το «πλαίσιο» του λόγου

1.2. Γλωσσική ικανότητα και επικοινωνιακή ικανότητα

2. Ο «Θεατρικός» διάλογος της σχολικής τάξης

2.1. Η γλώσσα μέσα στο σχολείο δεν έχει επικοινωνιακό στόχο.

2.2. Διδασκαλία των λειτουργιών της γλώσσας στο νηπιαγωγείο και την Α' δημοτικού.

4. Εφαρμοσμένη Συμβουλευτική Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Μ. Μαλικιώση - Λοΐζου

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη της συμβουλευτικής διαδικασίας μέσα από μια πρακτική προσέγγιση που θα βοηθήσει το φοιτητή να μάθει πως πρέπει να διεξάγεται μια εποικοδομητική συνέντευξη ή συνομιλία. Περιλαμβάνει:

- Βασικές αρχές της συμβουλευτικής συνέντευξης
- Τρόποι καλύτερης συμβουλευτικής προσέγγισης
- Δομή και στάδια εξέλιξης της συμβουλευτικής σχέσης
- Επίβλεψη, ανάλυση και εκτίμηση πρακτικής εφαρμογής των επιμέρους δεξιοτήτων της συμβουλευτικής διαδικασίας.

Σημ. Το μάθημα αυτό προϋποθέτει την παρακολούθηση και του μαθήματος Συμβουλευτική Ψυχολογία του οποίου αποτελεί συνέχεια.

5. Κοινωνιογλωσσικοί παράγοντες της λεκτικής επικοινωνίας.

Διδάσκουσα: Άννα Φραγκουδάκη

1. Η επικοινωνία είναι μέρος της πολιτισμικής συμπεριφοράς

1.1. Γραμματική, σύνταξη και νόημα

1.2. Γλωσσική ανωτερότητα και κοινωνική παρανόηση

2. Η γλώσσα δεν υπάρχει παρά μόνο ως χρήση

2.1. Επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα και πλαίσιο της ομιλίας

2.2. Χρήση της γλώσσας και δημιουργία κοινωνικής ταυτότητας

6. Εξωσχολικές πολιτισμικές πρακτικές

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Κορωναίου

Σκοπός του μαθήματος είναι η κοινωνιολογική προσέγγιση των σχέσεων ανάμεσα στη σχολική και στην εξωσχολική παιδεία καθώς και η ανάδειξη της σημασίας των εξωσχολικών καθημερινών πρακτικών τόσο για τα παιδιά όσο και για τον εκπαιδευτικό θεσμό.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Από την τεχνολογική επανάσταση στις πολιτισμικές αλλαγές των σύγχρονων κοινωνιών – Ο ελεύθερος χρόνος και η σημασία του για την πολιτισμική ανάπτυξη – Εννοιολογικά προβλήματα – Ο ελεύθερος χρόνος στις αναπτυγμένες και υπανάπτυκτες κοινωνίες – Συγκριτική μελέτη τεσσάρων παραδειγμάτων: Ελλάδα, Ελβετία, Γαλλία, Μαρόκο – Οι εξωσχολικές δραστηριότητες των νέων στην ελληνική κοινωνία – Η κρίση του εκπαιδευτικού θεσμού – Διαρκής εκπαίδευση, αυτομόρφωση και ετερομόρφωση – Καινούριες διαδικασίες μάθησης μέσα και έξω από το σχολείο – Κριτική προσέγγιση των θεωριών για τη σχολιοποίηση και την απασχολιοποίηση των σύγχρονων κοινωνιών.

7. Ανισότητες των φύλων στην εκπαίδευση και την απασχόληση

Διδάσκουσα: Μαρία Ηλιού

1. Διαφορές και ανισότητες των φύλων. Δυσμενείς διακρίσεις και ανθρωπίνα διακαιώματα.
2. Κοινωνικοί ρόλοι και συλλογικές νοοτροπίες.
3. Οι κοινωνικές επιστήμες και η προβληματική του γυναικείου κινήματος.
4. Οι Επιστήμες της Αγωγής και οι ανισότητες των φύλων.
5. Η εκπαίδευση των κοριτσιών στην Ελλάδα: ιστορική αναδρομή.
6. Σχολικός και επαγγελματικός προσανατολισμός.
7. Ανισότητες των φύλων στην απασχόληση.
8. Το πρόβλημα της χρήσης του χρόνου.
9. Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού.

8. Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης II

Η έρευνα – δράση

Διδάσκουσα: Λέλα Γώγου

Τι είναι η έρευνα – δράση. Η επιστημονική δομή και η μεθοδολογία της έρευνας – δράσης. Η έρευνα – δράση στο σχολείο. Η συμβολή της έρευνας – δράσης στην πρόληψη και τη μείωση της σχολικής αποτυχίας. Παρουσίαση ερευνών – δράσεων που διεξάγονται σε χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Η' Εξάμηνο (Εαρινό)

1. Διδακτική μεθοδολογία IV - Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική

Διδάσκουσα: Ευγενία Κουτσουβάνου

Εφαρμοσμένη παιδαγωγική. Η μελέτη της διαδικασίας της διδασκαλίας δια μέσου τεχνικών και πραγματικών καταστάσεων. Πρακτικές ε-

φαρμογές. Δίδεται έμφαση στο ρόλο και τη συμπεριφορά του εκπαιδευτικού καθώς και στη λήψη πρωτοβουλιών κατά την πορεία της διδασκαλίας. Αξιολογούνται τα κριτήρια για την επιλογή προγραμμάτων και υλικών, ο σχεδιασμός των στρατηγικών διδασκαλίας, η επιλογή των ενοτήτων και τέλος η εφαρμογή όλων αυτών σε επιλεγμένα νηπιαγωγεία, όπου πραγματοποιούνται οι πρακτικές ασκήσεις. Οι φοιτητές συνδυάζουν και συνυφαίνουν επί μονίμου βάσεως θεωρία και πράξη, ενώ το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και τα χαρακτηριστικά του αναλύονται και συνδέονται με την ανάπτυξη και τις προσωπικές εμπειρίες του παιδιού της προσχολικής ηλικίας.

2. Διαταραχές των παιδιών της προσχολικής ηλικίας

Διδάσκουσα: Όλγα Πανοπούλου-Μαράτου

Παρουσιάζονται οι εξής ψυχοπαθολογικές ενότητες: διαταραχές του ύπνου και της διατροφής, διαταραχή της ελλειμματικής προσοχής, διαταραχές της ομιλίας και του λόγου, παιδικός αυτισμός, παιδικές ψυχώσεις, νοητική καθυστέρηση και το σύνδρομο του ψυχοκοινωνικού ναυισμού.

3. Νέα Ελληνική Φιλολογία III

Η πρώτη μεταπολεμική γενιά-Παιδική λογοτεχνία

Διδάσκων: Γιάννης Παπακώστας

Η πρώτη μεταπολεμική γενιά-Κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα (Λειβαδίτης, Σινόπουλος, Αναγνωστάκης, Πατρίκιος κ.ά.)-Διδασκαλία αντιπροσωπευτικών κειμένων-Η παιδική λογοτεχνία της περιόδου 1930 κλπ.

4. Συγκριτική Εκπαίδευση II

Πολιτισμός, κοινωνία και παιδεία

Διδάσκουσα: Μαρία Ηλιού

1. Θέματα ορολογίας: παιδεία, εκπαίδευση, πολιτισμός και πολιτισμοί.
2. Η πολιτισμική ταυτότητα: συνεκτικά στοιχεία, στοιχεία διάβρωσης.
3. Διάρκεια και επιβεβαίωση της πολιτισμικής ταυτότητας, αντιθετικές χρήσεις της.
4. Η έννοια του έθνους, η δημιουργία της εθνικής συνείδησης.
5. Παραμορφωτικά φαινόμενα: εθνικισμός, εθνοκεντρισμός, ευρωπαϊοκεντρισμός, δυτικός κοινωνιοκεντρισμός. Τα σχολικά βιβλία.
6. Η ιδεολογική χρήση των πολιτισμικών διαφορών: περιθωριοποίηση ατόμων και ομάδων, νομιμοποίηση ανισοτήτων, εκμετάλλευση.
7. Δημιουργία πολιτισμού και διαφοροποιητικές διαδικασίες.
8. Το ενιαίο και το πολλαπλό στις εκπαιδευτικές δομές.

5. Εκπαιδευτικός σχεδιασμός

Διδάσκουσα: Μαρία Ηλιού

1. Οικονομία και προγραμματισμός της εκπαίδευσης, εκπαιδευτική πολιτική: θέματα ορολογίας.
2. Μεθοδολογικές οριοθετήσεις. Το δικαίωμα στην εκπαίδευση και η υποχρεωτική σχολική φοίτηση.
3. Η εκπαίδευση ως καταναλωτικό αγαθό και ως οικονομική επένδυση.
4. Ιστορία του εκπαιδευτικού σχεδιασμού.
5. Η διαρροή των μαθητών: μορφές, αιτίες, επιπτώσεις.
6. Νέες διαστάσεις του αναλφαβητισμού. Ο αναλφαβητισμός στην Ευρώπη.
7. Ο αναλφαβητισμός και η αντιμετώπισή του στην Ελλάδα.
8. Εκπαιδευτικές ανισότητες.
9. Σημασία του εκπαιδευτικού σχεδιασμού για τη μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων.
10. Χρησιμότητα και όρια του εκπαιδευτικού σχεδιασμού.

6. Κουκλοθέατρο

Διδάσκουσα: Άλκηστις Κοντογιάννη

Το κουκλοθέατρο ως παιδαγωγική διαδικασία στην προσχολική εκπαίδευση.

Η κούκλα ως μέσο έκφρασης και επικοινωνίας.

Ιστορικό του κουκλοθέατρου. Το κουκλοθέατρο στην Ελλάδα.

Κατασκευές. Η κούκλα, η σκηνή, ο φωτισμός, η μουσική, τα οπτικοακουστικά μέσα.

Το ζωνάναμα της κούκλας. Σκηνοθετικά βοηθήματα.

Παραμύθια. Δομική ανάλυση παραμυθιού. Σύνθεση παραμυθιού για κουκλοθέατρο από παιδιά.

Σχεδιασμός προγράμματος.

Θέατρο σκιών, παραμύθι και φιγούρα. Θέατρο αντικειμένων.

Ανδρείκελα.

Σχέση κουκλοθέατρου με θεατρικό παιχνίδι και δραματοποίηση.

Θέατρο σύμμεικτων μέσων.

Το κουκλοθέατρο στην ειδική αγωγή.

(Τα μαθήματα (13) χωρίζονται σε θεωρητικά (6) και πρακτικά (7). Η συμμετοχή στα πρακτικά μαθήματα είναι υποχρεωτική. Τα πρακτικά μαθήματα γίνονται σε καθορισμένες ομάδες των 50 ατόμων.)

7. Κοινωνιολογικές και Ψυχολογικές θεωρίες για την οικογένεια

Διδάσκουσα: Θάλεια Δραγώνα

Το μάθημα αυτό προϋποθέτει μια σύνθεση προηγούμενων γνώσεων τόσο στο χώρο της κοινωνιολογίας όσο και της ψυχολογίας. Εισάγονται

τα γνωστικά πλαίσια στα οποία εντάσσεται η μελέτη της οικογένειας. Παρουσιάζεται η ιστορική και συγκριτική μέθοδος μελέτης της οικογένειας: οι θεωρίες για την επίδραση της κοινωνίας στη μορφή και τη δομή της οικογένειας (Engels, Morgan, Durkheim) και σύγχρονες θεωρίες για το γάμο και τη συγγένεια στα πλαίσια τόσο της αρχαϊκής κοινωνίας (Lévi-Strauss) όσο και της βιομηχανικής (Parsons).

Αναλύονται κάποιες κριτικές θέσεις απέναντι στην οικογένεια που απορρέουν από τον υπαρξισμό (R.D.Laing), από τη μαρξιστική παράδοση (Adorno, Horkheimer και Marcuse) και από το φεμινιστικό κίνημα. Επισημαίνονται οι αναφορές στην οικογένεια στο έργο του Freud και η συνεισφορά της ψυχοδυναμικής προσέγγισης στην κατανόηση της οικογένειας. Παρουσιάζεται εκτενώς η μελέτη της οικογένειας από τη σύγχρονη προσέγγιση της συστημικής θεωρίας. Τέλος αναλύονται οι λειτουργίες και η δομή της ελληνικής οικογένειας.

8. Εφαρμοσμένη Ειδική Αγωγή

Διδάσκουσα: Αθηνά Ζώνιου - Σιδέρη

Παιδαγωγικά προβλήματα. Σύστημα Braille. Βοηθητικά μέσα διδασκαλίας. Τρόποι επικοινωνίας. Ανάγκες ειδικών για την εκπαίδευση του ανάπηρου παιδιού.

Εκτός από τη θεωρητική κατάρτιση οι φοιτητές θα επισκέπτονται τα ειδικά σχολεία και θα εξασκούνται σ' αυτά.

9. Περιβαλλοντική Αγωγή IV

Μεθοδολογικές προσεγγίσεις και στρατηγικές στη περιβαλλοντική Εκπαίδευση – Νηπιαγωγείο

Διδάσκουσα: Ευγενία Φλογαΐτη

1. Μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Στρατηγικές για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα προγράμματα σπουδών.
2. Η περιβαλλοντική εκπαίδευση στην Ελλάδα
3. Στρατηγικές και δραστηριότητες για τη διδασκαλία και τη κατανόηση της περιβαλλοντικής διάστασης στο νηπιαγωγείο.

VII. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Διδακτικές και εξεταστικές περιόδοι, καθώς και οι επίσημες αργίες κατά το πανεπιστημιακό έτος 1992 - 93

Η Πανεπιστημιακή Σύγκλητος στη συνεδρίαση της 25-6-92 καθόρισε τη χρονική περίοδο διδασκαλίας και εξετάσεων του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου του πανεπιστημιακού έτους 1992-93 καθώς και τις επίσημες αργίες, ως εξής:

1. Χειμερινό εξάμηνο

- α) Διδακτική περίοδος: από Πέμπτη 1 Οκτωβρίου 1992
έως Παρασκευή 15 Ιανουαρίου 1993
- β) Εξεταστική περίοδος: από Δευτέρα 18 Ιανουαρίου 1993
έως Παρασκευή 5 Φεβρουαρίου 1993
- γ) Επίσημες αργίες
- Εθνική εορτή: Τετάρτη 28 Οκτωβρίου 1992
 - Πολυτεχνείο: Τρίτη 17 Νοεμβρίου 1992
 - Διακοπές Χριστουγέννων - Νέου Έτους: από Σάββατο 19 Δεκεμβρίου 1992
έως Τετάρτη 6 Ιανουαρίου 1993
 - Πανεπιστημιακή εορτή Τριών Ιεραρχών: Σάββατο 30 Ιανουαρίου 1993

2. Εαρινό εξάμηνο

- α) Διδακτική περίοδος: από Δευτέρα 8 Φεβρουαρίου 1993
έως Παρασκευή 28 Μαΐου 1993
- β) Εξεταστική περίοδος: από Τρίτη 1 Ιουνίου 1993
έως Δευτέρα 21 Ιουνίου 1993
- γ) Συμπληρωματικές εξετάσεις: από Τετάρτη 1 Σεπτεμβρίου 1993
έως Δευτέρα 20 Σεπτεμβρίου 1993
- δ) Επίσημες αργίες
- Καθαρά Δευτέρα: 1 Μαρτίου 1993
 - Εθνική εορτή: Πέμπτη 25 Μαρτίου 1993
 - Διακοπές Πάσχα: από Μ. Δευτέρα 12 Απριλίου 1993
έως Σάββατο 24 Απριλίου 1993
 - Πρωτομαγιά: Σάββατο 1 Μαΐου 1993
 - Διακοπή μαθημάτων: την ημέρα των φοιτητικών εκλογών και την επομένη

2. Ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων

Το πρόγραμμα κάθε εξαμήνου ανακοινώνεται χωριστά. Ανακοινώνεται το διδασκόμενο μάθημα, η ένδειξη υποχρεωτικό με το (Υ) εντός παρενθέσεως και κατ' επιλογήν με το (Ε), ο διδάσκων και τα αρχικά γράμματα επωνύμων των φοιτητών που αποτελούν το τμήμα διδασκαλίας του μαθήματος, η ώρα και η ημέρα διδασκαλίας.

Η ανακοίνωση γίνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος.

3. Πρόγραμμα εξετάσεων

Σε όλα τα μαθήματα ανακοινώνεται από τη Γραμματεία η ακριβής ημερομηνία, η ώρα, ο χώρος εξετάσεων και τα αρχικά γράμματα των επωνύμων των φοιτητών που αποτελούν τα προσερχόμενα στις εξετάσεις τμήματα.

Ο διδάσκων έχει τη δυνατότητα να εξετάσει, "γραπτώς" ή "προφορικώς" τους φοιτητές. Στη δεύτερη περίπτωση θα ενημερώσει έγκαιρα τους φοιτητές για την ημερομηνία, την ώρα, το χώρο των εξετάσεων και για κάθε σχετική λεπτομέρεια μέσω της Γραμματείας του Τμήματος.

4. Χώροι του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών

Κατά τη μεταβατική αυτή περίοδο που διανύει το Τμήμα και μέχρι να διαμορφωθούν οι χώροι που, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου προορίζονται για το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, στεγάζονται:

- η Γραμματεία του Τμήματος, Ιπποκράτους 33.
- το Παιδαγωγικό Εργαστήριο, Ιπποκράτους 35.
- τα γραφεία μελών ΔΕΠ, στα κτίρια Ιπποκράτους 33, Ιπποκράτους 20 και Ιπποκράτους 35.

Τα μαθήματα γίνονται:

- στο Μεγάλο Αμφιθέατρο του Νέου Χημείου,
- στο μικρό Αμφιθέατρο του Νέου Χημείου,
- στις αίθουσες Πολίτου και Μαθηματικών Β' στο κτίριο της Νομικής, Σόλωνος 57,
- στις αίθουσες του α' ορόφου, Ιπποκράτους 33,
- στην αίθουσα του γ' ορόφου, Ιπποκράτους 35,
- στο κτίριο της Μαρσλείου, Μαρσλή 4.